

KLASA: 403-01/24-01/01

URBROJ: 567-10-24-2

Zagreb, 07.03.2024.

Na temelju članka 17. točke 3. Statuta Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (Narodne novine, br. 107/14, 72/15, 116/15, 97/17 i 29/21) i prethodne suglasnosti Upravnog odbora od dana 07.03.2024. godine, Uprava donosi

PROGRAM DODJELE DRŽAVNIH POTPORA

Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije

HAMAG - BICRO

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Predmet Programa i područje primjene

- (1) Ovaj Program dodjele potpore HAMAG-BICRO-a (dalje: Program) predstavlja akt temeljem kojeg HAMAG-BICRO, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore, te ujedno i akt temeljem kojeg HAMAG-BICRO državnu potporu koja unaprijed nije vezana uz poseban projekt dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu.
- (2) Ovaj Program, osim što predstavlja akt dodjele potpore sukladno Zakonu o državnim potporama (NN 47/14 i 69/17, dalje: Zakon), ujedno je interni okvir i smjernica za rad stručnim službama i djelatnicima HAMAG-BICRO-a, te se provođenje djelatnosti i poslovanje HAMAG-BICRO-a, u slučajevima kada se istima dodjeljuju državne potpore, ima uskladiti sa odredbama sadržanim u ovom Programu.
- (3) Temeljem ovog Programa HAMAG-BICRO odobrava:

- 1. regionalne potpore,**
- 2. potpore MSP-ima u obliku:**

- i. potpora za ulaganje,
 - ii. potpora za pristup financiranju za MSP-ove,
3. potpore za istraživanje, razvoj i inovacije,
 4. potpore za zaštitu okoliša,
 5. potpore za naknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama,
 6. potpore za lokalnu infrastrukturu,
 7. potpore za usavršavanje,
 8. potpore za radnike u nepovoljnem položaju i radnike s invaliditetom;

(4) Odredbama Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (pročišćeni tekst zakona NN 29/02, 63/07, 53/12, 56/13, 121/16, dalje u tekstu: Zakon) propisano je da je HAMAG INVEST odnosno sada HAMAG-BICRO nositelj provedbe mjera i instrumenata razvoja malog gospodarstva, te da su poticajne mjere i aktivnosti radi ostvarenja ciljeva razvoja malog gospodarstva između ostalog: kreditiranje subjekata malog gospodarstva pod povoljnijim uvjetima i subvencioniranje kamata po preuzetim kreditima, te kreditiranje za početak poslovanja, davanje jamstava za kredite, davanje potpora za jačanje konkurentnosti malog gospodarstva, davanje potpora za povećanje zapošljavanja, stručnu i poduzetničku izobrazbu, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju, davanje potpora za sudjelovanje na međunarodnim sajmovima i specijaliziranim izložbama u zemlji i inozemstvu, davanje potpora za istraživanje, razvoj i primjenu inovacija te uvođenje suvremenih tehnologija kao i ostale poticajne mjere navedene u članku 6. Zakona.

Nadalje, člankom 7. Zakona propisana je obveza da će se sve poticajne mjere navedene u Zakonu koje predstavljaju državne potpore dodjeljivati u skladu s propisima o državnim potporama, te da su svi nositelji provedbe poticajnih mjera dužni dostaviti prijedlog državne potpore tijelu nadležnom za državne potpore.

(5) Temeljem Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 29/02, 63/07, 53/12, 56/13 i 121/16), kojim su utvrđene poticajne mjere i aktivnosti razvoja malog gospodarstva, prilikom dodjele potpora iz stavka (3), HAMAG-BICRO će ih provoditi sukladno važećim propisima o državnim potporama sadržanim u ovom Programu i Priručnicima HAMAG-BICRO-a kao i u skladu s pravilima o državnim potporama sadržanim u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivim s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014.) (dalje u tekstu: Uredba br. 651/2014), kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU) 2017/1084 od 14. lipnja 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u vezi s potporama za infrastrukture luka i zračnih luka, pragova za prijavu potpora za kulturu i očuvanje baštine i za potpore za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu te regionalnih operativnih programa potpora za najudaljenije regije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 u vezi s izračunavanjem prihvatljivih troškova (SL L 156, 20.6.2017.) (dalje u tekstu: Uredba br. 2017/1084), Uredbom Komisije (EU) 2020/972 od

2. srpnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi (SL L 215, 7.7.2020.) (dalje u tekstu: Uredba 2020/972), Uredbom Komisije (EU) 2021/1237 od 23. srpnja 2021. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 270, 29.7.2021.) (dalje u tekstu: Uredba br. 2021/1237) te Uredbom Komisije (EU) 2023/1315 od 23. lipnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora i Uredbe (EU) 2022/2473 o proglašenju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 167, 30.6.2023.) (dalje u tekstu: Uredba br. 2023/1315) (dalje u tekstu: Uredba o skupnom izuzeću).

- (6) Financijski instrumenti, programi HAMAG-BICRO-a i drugi interni akti, u slučajevima kada HAMAG-BICRO dodjeljuje državne potpore, ravnat će se i tumačiti sukladno odredbama ovog Programa.
- (7) Ukupan okvirni godišnji iznos proračuna planiran na temelju programa iznosi 27.000.000,00 EUR s tim da iznosi po godini za pojedine instrumente iznose:
- za bespovratna sredstva/subvenciju kamatne stope: 11.000.000,00 EUR
 - za povratni predujam: 2.500.000,00 EUR
 - za jamstva: 10.000.000,00 EUR
 - za zajmove: 3.500.000,00 EUR

Članak 2.

Instrumenti dodjele potpore definicija

Za potrebe ovog programa dodjeljivat će se slijedeći instrumenti potpore:

- a) **bespovratna sredstva**
- b) **povratni predujam**
- c) **jamstva**
- d) **zajmovi**
- e) **subvencija kamatne stope**

Bespovratna sredstva dodjeljuju se istraživačko razvojnim projektima čije su aktivnosti usmjerene na industrijsko istraživanje, eksperimentalni razvoj, studije izvedivosti i temeljno istraživanje slijedećim subjektima:

- srednjim i malim poduzetnicima i
- projektima suradnje malih i srednjih poduzetnika i istraživačko-razvojnih ustanova

Dodjela bespovratnih sredstava ima za svrhu razvoj novog ili unapređenja postojećeg proizvoda, usluge ili procesa ili provjeru inovativnog koncepta koja se odvija u ranoj istraživačkoj fazi.

Povratni predujam dodjeljuje se isključivo MSP-ovima i to za projekte koji su usmjereni na razvoj novog proizvoda ili usluge i ne uključuje projekte u kojima je predviđena suradnja između istraživačkih organizacija i poduzetnika.

Povratni predujam je zajam projektu koji je isplaćen u jednoj ili više rata, a uvjeti njegovog povrata ovise o rezultatu projekta.

Potpore u obliku povratnih predujmova dodjeljivat će se pod uvjetom da ukupni iznos povratnog predujma izražen kao postotak prihvatljivih troškova ne prelazi mjerodavne intenzitete potpore navedene u ovom Programu.

Ako se potpore za projekte istraživanja i razvoja dodjeljuju u obliku povratnih predujmova maksimalni intenzitet potpore utvrđen člankom 4., stavkom 1., točkom v. ovog Programa ne smije se povećati.

Povrat predujma uvjetovan je uspjehom projekta:

- U slučaju uspješnog rezultata, zaključenim Ugovorom o financiranju projekta između HAMAG-BICRO-a i Korisnika osiguran je povrat predujma po referentnoj kamatnoj stopi koja se određuje prema Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa, objavljenom u Službenom listu Europske unije broj C 14, od 19. siječnja 2008. (Communication from the Commission on the revision of the method for setting the reference and discount rates) (OJ C 14, 19.01.2008, p.6.). Projekt svojom realizacijom na tržištu omogućava povrat dodijeljenih sredstava.
- U slučaju neuspjeha projekta što označava prestanak razvoja na način da ne postoji nikakve mogućnosti njegove realizacije na tržištu ili daljnog razvoja, Korisnik nije u obvezi vratiti dodijeljena sredstva.

Jamstva se izdaju za kredite odobrene od kreditnih institucija (u smislu Zakona o kreditnim institucijama) i drugih pravnih osoba koje odobravaju kredite, sa sjedištem na području Republike Hrvatske. Jamstva se izdaju samo za glavnicu kredita.

Subvencija kamatne stope je oblik potpore kojom se nastoji umanjiti trošak financiranja za MSP-ove. Subvencija se isplaćuje u korist krajnjeg primatelja kredita ili leasing-a iskazuje se u postotnim poenima.

Zajmovi se dodjeljuju mikro, malim i srednjim subjektima malog gospodarstva uz povoljnije uvjete financiranja, smanjenje kamatne stope i smanjenje potrebnih instrumenata osiguranja.

Članak 3.

Isključenje od primjene ovog Programa i isključenje pojedinih poduzetnika

(1) Ovaj Program ne primjenjuje se na sljedeće:

- a. na potpore za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice, to jest potpore izravno povezane s izvezenim količinama, uspostavom i radom distribucijske mreže ili ostalim tekućim troškovima povezanima s izvoznom djelatnošću,
- b. na potpore uvjetovane time da se prednost daje uporabi domaće robe u odnosu na uvezenu robu,
- c. potpore koje se dodjeljuju u sektoru prerade i stavljanja na tržiste poljoprivrednih proizvoda, u sljedećim slučajevima:
 - i. ako je iznos potpore fiksno utvrđen na temelju cijene ili količine takvih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača odnosno koje na tržiste stavljuju predmetni poduzetnici;
ili
 - ii. ako su potpore uvjetovane njihovim djelomičnim ili potpunim prenošenjem na primarne proizvođače,
- d. potpore za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena, kako su obuhvaćene Odlukom Vijeća 2010/787/EU;
- e. isključene kategorije regionalnih potpora iz članka 11. ovog Programa.

(2) Potpora po ovom Programu ne može se dodijeliti poduzetniku:

- a. koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora što ju je dodijelila ista država članica ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem, uz iznimku potpora za naknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama.
- b. koji je primio jednokratnu potporu iz prethodne točke a.
- c. koji je u poduzetnik u teškoćama, uz iznimku potpora za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama, potpora za novoosnovana poduzeća (poduzetnike početnike) i regionalnih operativnih potpora, ako se tim potporama poduzetnici u teškoćama ne dovode u povlašteni položaj u odnosu na druge poduzetnike. Međutim, odstupajući od toga, potpora po ovom Programu se može dodijeliti poduzetnicima koji na dan 31. prosinca 2019. nisu bili u teškoćama, ali su u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2021. postali poduzetnici u teškoćama.

(3) Potpora po ovom Programu ne smije se uvjetovati:

- a. obvezom korisnika potpore da ima poslovni nastan u određenoj državi članici ili da većina njegovih poslovnih jedinica ima poslovni nastan u toj državi članici; međutim, zahtjev da ima poslovnu jedinicu ili podružnicu u državi članici koja dodjeljuje potporu u trenutku plaćanja potpore dopušten je;
- b. obvezom poduzetnika/korisnika potpore da upotrebljava robu proizvedenu ili usluge pružene na državnom području;
- c. ograničavanjem korisnika u mogućnosti uporabe rezultata istraživanja, razvoja i inovacija u ostalim državama članicama.

(4) Poglavlje IV. (*Potpore za zaštitu okoliša*) ovog Programa ne primjenjuje se na mjere državne potpore namijenjene za proizvodnju nuklearne energije.

Članak 4.

Isključenje Programa za potpore koje premašuju određene pragove

(1) Ovaj Program ne primjenjuje se na potpore koje premašuju sljedeće pragove:

- a. za regionalne potpore: za ulaganje s prihvatljivim troškovima u iznosu od 110 milijuna EUR ili više, iznose potpore po poduzetniku po projektu ulaganja kako je navedeno u nastavku:
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 10 %: 8,25 milijuna EUR,
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 15 %: 12,38 milijuna EUR,
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 20 %: 16,5 milijuna EUR,
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 25 %: 20,63 milijuna EUR,
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 30 %: 24,75 milijuna EUR,
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 35 %: 28,88 milijuna EUR,
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 40 %: 33 milijuna EUR,
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 50 %: 41,25 milijuna EUR,
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 60 %: 49,5 milijuna EUR,
 - u slučajevima maksimalnog intenziteta regionalne potpore od 70 %: 57,75 milijuna EUR;

- b. za potpore za ulaganja za MSP-ove: 8,25 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja,
 - c. potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova: 2,2 milijuna EUR po poduzetniku po projektu;
 - d. potpore MSP-ovima za sudjelovanje na sajmovima: 2,2 milijuna EUR po poduzetniku po godini;
- da. za potpore mikropoduzećima u obliku javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom iz članka 19. c Uredbe o skupnom izuzeću: 200 000 EUR po korisniku po kalendarskoj godini;
- db. za potpore MSP-ovima u obliku privremenih javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom proizvedenom iz prirodnog plina ili električne energije za ublažavanje učinka povećanja cijena nakon ruske ratne agresije na Ukrajinu iz članka 19.d Uredbe o skupnom izuzeću: 2 milijuna EUR po korisniku po kalendarskoj godini;
- e. potpore za rizično financiranje gdje ukupni iznos rizičnog financiranja (u obliku vlasničkih ulaganja, kvazivlasničkih ulaganja, zajmova, jamstava ili kombinacije navedenog) ne premašuje 16,5 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku na temelju bilo koje mјere rizičnog financiranja,
- f. potpore za (novoosnovana poduzeća) poduzetnike početnike:
 - i. koje imaju oblik zajmova s kamatnim stopama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od deset godina i u nominalnom iznosu od najviše 1,1 milijun EUR ili 1,65 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora ili 2,2 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koji ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za zajmove u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja zajma. Za zajmove kraće od 5 godina maksimalni iznos jednak je iznosu za zajmove u trajanju 5 godina.
 - ii. koje imaju oblik jamstava s premijama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od 10 godina i s iznosom obuhvaćenim jamstvom od najviše 1,65 milijuna EUR, ili 2,48 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora, ili 3,3 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koji ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za jamstva u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi obuhvaćeni jamstvom mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja jamstva; Za jamstva kraća od 5 godina maksimalni iznos obuhvaćen jamstvom jednak je onom za

jamstva u trajanju od 5 godina. Jamstvo ne smije premašiti 80 % temeljnog zajma.

- iii. koje imaju oblik bespovratnih sredstava, uključujući vlasnička i kvazivlasnička ulaganja, ili smanjenja kamatnih stopa i jamstvene premije čiji iznos bruto ekvivalenta potpore ne premašuje 0,5 milijuna EUR, ili 0,75 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora ili 1 milijun EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koji ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

Poduzetnik/korisnik potpore (iz točke f.) može primiti pomoć putem kombinacije instrumenata potpore navedenih u podtočkama i., ii., iii i iv. pod uvjetom da se za određivanje preostalog udjela maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za ostale instrumente koji su sastavni dio tog kombiniranog instrumenta uzima u obzir udio iznosa dodijeljenog putem jednog instrumenta potpore, izračunan na temelju maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za taj kombinirani instrument. Za male inovativne poduzetnike maksimalni iznosi utvrđeni u podtočkama i., ii. iii, i iv., točke f. mogu se udvostručiti.

g. potpore za istraživanje i razvoj:

- i. Ako je projekt pretežno temeljno istraživanje: 55 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; to je slučaj ako više od polovice prihvatljivih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom temeljnog istraživanja.
- ii. Ako je projekt pretežno industrijsko istraživanje 35 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; to je slučaj ako više od polovice prihvatljivih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom industrijskog istraživanja ili kategorijama industrijskog istraživanja i temeljnog istraživanja zajedno.
- iii. Ako je projekt pretežno eksperimentalni razvoj: 25 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; to je slučaj ako više od polovice prihvatljivih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom eksperimentalnog razvoja.
- iv. Ako se projekt ostvaruje u okviru inicijative EUREKA ili se provodi u okviru zajedničkog poduzeća uspostavljenog na temelju članka 185. ili članka 187. Ugovora ili ako ispunjava uvjete iz članka 28. stavka 4. točke (d) ovog Programa, iznosi iz prethodnih podtočaka i. do iii. (iz članka 28. stavka 4. točke (d)) udvostručuju se.
- v. Ako se potpore za projekte istraživanja i razvoja dodjeljuju u obliku povratnih predujmova koji se, u nedostatku prihvaćene metodologije za izračunavanje njihova bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva, izražavaju kao postotak prihvatljivih troškova, a mjerom se predviđa da se u slučaju uspješnog rezultata projekta, zasnovanog na temelju razumne i promišljene pretpostavke,

- predujmovi vraćaju uz kamatu stopu koja je jednaka najmanje diskontnoj stopi primjenjivoj u trenutku dodjele potpore, iznos iz prethodnih podtočaka i. do iv. povećavaju se za 50 %;
- vi. Potpore za studije izvedivosti u pripremi istraživačkih djelatnosti: 8,25 milijuna EUR po studiji.
 - vii. za potpore MSP-ovima za projekte istraživanja i razvoja kojima je dodijeljena oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti“ i koji se provode u skladu s člankom 25.a Uredbe o skupnom izuzeću: 2,5 milijuna EUR po MSP-u po projektu istraživanja i razvoja ili studiji izvedivosti;
- h. potpore za ulaganja u istraživačke infrastrukture: 35 milijuna EUR po infrastrukturi.
- i. za potpore za ulaganje u infrastrukture za testiranje i eksperimentiranje: 25 milijuna EUR po infrastrukturi;
 - j. potpore za inovacijske klastere: 10 milijuna EUR po klasteru.
 - k. potpore za inovacije za MSP-ove: 10 milijuna EUR po poduzetniku, po projektu.
 - l. za potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja: 12,5 milijuna EUR po poduzetniku, po projektu;
 - m. za potpore za usavršavanje: 3 milijuna EUR po projektu usavršavanja;
 - n. potpore za ulaganja u zaštitu okoliša, ako nije drukčije navedeno: 30 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
- na. za potpore za namjensku infrastrukturu i skladištenje iz članka 34. stavak 4. ovog Programa: 25 milijuna EUR po projektu;
- nb. za potpore za ulaganje u kombinirano poboljšanje energetske i ekološke učinkovitosti zgrada iz članka 35.a stavka 7. i članka 36. stavka 2.a ovog Programa: 30 milijuna EUR po poduzetniku po projektu;
- nc. za potpore za olakšavanje sklapanja ugovora o energetskom učinku iz članka 35.b ovog Programa:: 30 milijuna EUR ukupnog nominalnog preostalog iznosa financiranja po korisniku;
- nd. za potpore za ulaganje u energetsku učinkovitost zgrada u obliku financijskih instrumenata: Nominalna vrijednost zajma ili iznos obuhvaćen jamstvom ne premašuje 25 milijuna EUR po krajnjem korisniku i projektu, osim u slučaju kombiniranog ulaganja iz članka 36. stavka 2.a ovog Programa u kojem ne premašuje 30 milijuna EUR;operativne potpore za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i za operativne potpore za promociju energije iz obnovljivih izvora i vodika iz obnovljivih izvora u malim projektima i zajednicama obnovljive energije: 30 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; zbroj proračuna svih programa obuhvaćenih ne bi trebao premašiti 300 milijuna EUR godišnje;
- o. potpore za ulaganje u lokalne infrastrukture: 11 milijuna EUR ili ukupni troškovi koji premašuju 22 milijuna EUR za istu infrastrukturu.

- p. za potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnem položaju: 5,5 milijuna EUR po poduzetniku, po godini;
 - r. za potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za plaće: 11 milijuna EUR po poduzetniku, po godini;
 - s. za potpore za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom: 11 milijuna EUR po poduzetniku, po godini;
 - t. za potpore za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnem položaju: 5,5 milijuna EUR po poduzetniku, po godini;
- (2) Pragovi utvrđeni ili spomenuti u stavku 1. ovog članka ne smiju se izbjegavati umjetnim razdvajanjem programa ili projekata potpore.

Članak 5.

Transparentnost potpora

- (1) Ovim Programom odobravaju se isključivo transparentne potpore, to jest potpore za koje je moguće prije dodjele (ex ante) precizno izračunati bruto ekvivalent bez dodatne potrebe za provođenjem ocjene rizika („transparentne potpore”).
- (2) U okviru primjene ovog Programa, sljedeće kategorije potpora smatraju se transparentnima:
 - a. potpore u obliku bespovratnih sredstava i subvencija kamatnih stopa;
 - b. potpore u obliku zajmova ako je bruto ekvivalent potpore izračunan na temelju referentne stope koja prevladava u trenutku dodjele potpore;
 - c. potpore u obliku jamstava ako je bruto ekvivalent potpore izračunat na temelju premija sigurne luke utvrđenih u Obavijesti Europske Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku jamstava (SL C 155, 20.6.2008.);
 - d. potpore sadržane u mjerama rizičnog financiranja ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 22. ovog Programa ;
 - e. potpore za novoosnovana poduzeća (poduzetnike početnike) ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim Programom
 - f. potpore za MSP-ove u obliku smanjenih naknada za pristup ili slobodnog pristupa savjetodavnim uslugama za inovacije i uslugama podrške inovacijama, kako su definirane ovim Programom, koje primjerice nude organizacije za istraživanje i širenje znanja, istraživačke infrastrukture, infrastrukture za testiranje i eksperimentiranje ili inovacijski klasteri koji se temelje na programu potpore, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- i. korist stečena od smanjenih naknada ili slobodnog pristupa mjerljiva je i dokaziva;
 - ii. potpuni ili djelomični popusti na cijenu usluga i pravila u skladu s kojima MSP-ovi mogu zatražiti popuste, biti odabrani za popuste i kojima se popusti mogu odobriti javno su dostupni (putem internetskih stranica ili drugih prikladnih sredstava) prije nego što pružatelj usluga počne nuditi popuste;
 - iii. pružatelj usluga vodi evidenciju o iznosima potpora dodijeljenih svakom MSP-u u obliku cjenovnih popusta kako bi osigurao poštovanje gornjih granica iz članka 31. ovog Programa. Takva se evidencija čuva deset godina od datuma kada je pružatelj usluga dodijelio posljednju potporu
- g. potpore za projekte energetske učinkovitosti, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 39. Uredbe o skupnom izuzeću odnosno u članku 36. ovog Programa;
 - h. potpore u obliku premija povrh tržišne cijene, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 42. Uredbe o skupnom izuzeću;
 - i. potpore u obliku povratnih predujmova ako ukupni nominalni iznos povratnog predujma ne premašuje pragove primjenjive na temelju Uredbe o skupnom izuzeću;
 - j. potpore u obliku prodaje ili davanja u zakup materijalne imovine ispod tržišne cijene ako je vrijednost utvrđena neovisnim vještačenjem prije te transakcije ili u odnosu na javno dostupne, redovito ažurirane i općeprihvaćene referentne vrijednosti.
- k. potpore mikropoduzećima u obliku javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 21.a ovog Programa;
 - l. potpore MSP-ovima u obliku privremenih javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom proizvedenom iz prirodnog plina ili električne energije za ublažavanje učinka povećanja cijena nakon ruske ratne agresije na Ukrajinu, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 21.b ovog Programa;

Članak 6.

Poduzetnik u teškoćama

(1) Poduzetnicima u teškoćama ne može se dodijeliti državna potpora ovim Programom.

(2) Poduzetnik u teškoćama označava poduzetnika kod kojeg je nastupila najmanje jedna od sljedećih okolnosti:

- a. U slučaju društva s ograničenom odgovornošću (osim MSP-a koji postoji manje od tri godine ili, za potrebe prihvatljivosti za potpore za rizično financiranje, MSP-a tijekom 7 godina od njegove prve komercijalne prodaje koji je primjeren za

ulaganja u rizično financiranje na temelju dubinske analize koju je proveo odabrani finansijski posrednik), ako je više od polovice njegova vlasničkog kapitala izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. To se događa kada se odbijanjem prenesenih gubitaka od pričuva (i svih drugih elemenata koji se općenito smatraju dijelom vlastitog kapitala društva) dobije negativan kumulativni iznos koji prelazi polovicu temeljnog vlasničkog kapitala. Za potrebe ove odredbe "društvo s ograničenom odgovornošću" odnosi se posebno na dvije vrste društava navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/34/EU, a "vlasnički kapital" obuhvaća, prema potrebi, sve premije na emitirane dionice;

b. U slučaju društva u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva (osim MSP-a koji postoji manje od tri godine ili, za potrebe prihvatljivosti za potpore za rizično financiranje, MSP-a tijekom 7 godina od njegove prve komercijalne prodaje koji je primjereno za ulaganja u rizično financiranje na temelju dubinske analize koju je proveo odabrani finansijski posrednik), ako je više od polovice njegova kapitala navedenog u finansijskom izvještaju društva izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. Za potrebe ove odredbe "društvo u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva" odnosi se posebno na vrste društava navedene u Prilogu II Direktivi 2013/34/EU;

c. Ako se nad poduzetnikom provodi cijelokupni stečajni postupak ili on ispunjava kriterije u skladu s nacionalnim pravom da se nad njim provede cijelokupni stečajni postupak na zahtjev vjerovnika;

d. Ako je poduzetnik primio potporu za sanaciju, a još nije nadoknadio zajam ili okončao jamstvo, ili je primio potporu za restrukturiranje, a još je podložan planu restrukturiranja;

e. U slučaju poduzetnika koji nije MSP, ako je tijekom zadnje dvije godine:

- i. omjer knjigovodstvenog duga i kapitala poduzetnika bio veći od 7,5 i
- ii. EBITDA koeficijent pokrića kamata poduzetnika bio je niži od 1.0.

Članak 7.

Učinak poticaja

(1) Ovaj Program odnosi se na isključivo na potpore koje imaju učinak poticaja.

(2) Smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je poduzetnik/korisnik potpore podnio HAMAG- BICRO-u pisani zahtjev za potporu prije početka rada na projektu odnosno djelatnosti. Zahtjev za potporu mora sadržavati barem sljedeće informacije:

- a. ime i veličinu poduzetnika

- b. opis projekta, uključujući datume njegova početka i dovršetka
- c. lokaciju projekta
- d. popis troškova projekta
- e. vrstu potpore i iznos javnog financiranja potrebnog za projekt.

(3) Odstupajući od stavaka 2. ovog članka sljedeće kategorije potpora ne moraju imati ili se ne smatra da imaju učinak poticaja:

- a. regionalne operativne potpore ako su ispunjeni relevantni uvjeti utvrđeni u člancima 15. i 16. Uredbe o skupnom izuzeću i izmjenama iz čl. 1. st. 5. (a) Izmjene Uredbe;
- b. potpore za pristup financiranju za MSP-ove, ako su ispunjene mjerodavne odredbe utvrđene u čl. 22 i 23. ovog Programa;
- c. potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnem položaju u obliku subvencija za plaće i potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za plaće ako su ispunjeni relevantni uvjeti utvrđeni u članku 32./33. Uredbe o skupnom izuzeću odnosno uvjeti u čl. 42./43. ovog Programa;
- d. potpore za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom i potpore za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnem položaju, ako su ispunjeni relevantni uvjeti utvrđeni u člancima 34./35. Uredbe o skupnom izuzeću odnosno uvjeti u čl. 44./45. ovog Programa;
- e. potpore za naknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama, ako su ispunjeni uvjeti čl. 50. Uredbe o skupnom izuzeću odnosno u članku 40. ovog Programa.
- f. potpore za promicanje energije iz obnovljivih izvora u skladu s ovim Programom, kada se potpore dodjeljuju automatski u skladu s objektivnim i nediskriminirajućim kriterijima i bez daljnje primjene diskrecijskog prava države članice i mjera je donesena te je stupila na snagu prije početka rada na projektu ili djelatnosti za koje je dodijeljena potpora;
- g. potpore mikropoduzećima u obliku javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom, podložno uvjetima utvrđenima u članku 21.a ovog Programa;
- h. potpore MSP-ovima u obliku privremenih javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom proizvedenom iz prirodnog plina ili električne energije za ublažavanje učinka povećanja cijena nakon ruske ratne agresije na Ukrajinu, podložno uvjetima utvrđenima u članku 21.b ovog Programa;

Članak 8.

Intenzitet potpore i prihvatljivi troškovi

(1) Za izračun intenziteta potpore i prihvatljivih troškova, svi iznosi koji se upotrebljavaju trebaju biti iznosi prije odbitka poreza ili drugih naknada. Međutim, porez na dodanu vrijednost koji se naplaćuje na prihvatljive troškove ili izdatke, a koji se može vratiti u skladu s primjenjivim nacionalnim poreznim pravom ne uzima se u obzir za izračun intenziteta potpore i prihvatljivih troškova. Prihvatljivi troškovi moraju biti popraćeni jasnim, konkretnim i ažuriranim pisanim dokazima. Iznosi prihvatljivih troškova mogu se izračunati u skladu s pojednostavljenim mogućnostima financiranja, ako se ta operacija barem dijelom financira iz fonda Unije koji dopušta upotrebu pojednostavljenih mogućnosti financiranja te ako je ta kategorija troškova prihvatljiva prema relevantnoj odredbi o izuzeću. U tom se slučaju primjenjuju pojednostavljene mogućnosti financiranja predviđene relevantnim pravilima kojima se uređuje fond Unije. Osim toga, za projekte provedene u skladu s Planovima za oporavak i otpornost koje je Vijeće odobrilo na temelju Uredbe 2021/241 iznosi prihvatljivih troškova mogu se izračunati i u skladu s pojednostavljenim mogućnostima financiranja ako se upotrebljavaju pojednostavljene mogućnosti financiranja iz Uredbe br. 1303/2013 ili Uredbe 2021/1060. Osim toga, za potpore na temelju članaka 25.a i 25.b Uredbe o skupnom izuzeću neizravni troškovi mogu se izračunati u skladu s pravilima utvrđenima u stavku 3. članaka 25.a i 25.b Uredbe o skupnom izuzeću.

(2) Ako se potpora ne dodjeljuje u obliku bespovratnog sredstva, iznos potpore jednak je bruto ekvivalentu potpore.

(3) Potpore koje se isplaćuju u budućnosti, uključujući potpore koje se isplaćuju u više obroka, treba diskontirati na njihovu vrijednost u trenutku dodjele.

Članak 9.

Zbrajanje potpora

(1) Pri određivanju poštaju li se pragovi pojedinačne prijave utvrđeni u članku 4. i maksimalni intenziteti potpore utvrđeni ovim Programom, u obzir se uzima ukupni iznos državnih potpora za potpomognutu djelatnost, projekt ili poduzetnika.

(2) Kada se financiranje Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednički poduzetnici ili druga tijela Unije i koje nije izravno ili neizravno pod nadzorom država članica kombinira sa državnom potporom, za potrebe određivanja poštaju li se pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti potpore ili maksimalni iznosi potpore, u obzir se uzimaju samo državne potpore, pod uvjetom da ukupan iznos javnog financiranja dodijeljen u odnosu na iste prihvatljive troškove ne premašuje najpovoljniju stopu financiranja utvrđenu u primjenjivim propisima zakonodavstva Unije. Odstupajući od toga, ukupna javna sredstva za projekte koje

podupire Europski fond za obranu mogu dosegnuti ukupne prihvatljive troškove projekta, neovisno o maksimalnoj stopi financiranja primjenjivoj u okviru tog fonda, pod uvjetom da se poštuju pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti potpore ili maksimalni iznosi potpore u skladu s Uredbom o skupnom izuzeću i odredbama ovog Programa koje se odnose na projekte koje podupire Europski fond za obranu.

(3) Potpora čije je troškove moguće utvrditi a koja se izuzima na temelju ovog Programa može se zbrajati sa:

- a. bilo kojom drugom državnom potporom, pod uvjetom da se dotične mjere odnose na različite prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi,
- b. bilo kojom drugom državnom potporom koja se odnosi na iste prihvatljive troškove, bilo da se oni djelomično ili potpuno preklapaju, isključivo ako to zbrajanje ne dovodi do premašivanja najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore koji je primjenjiv na tu potporu.

(4) Potpora čiji troškovi nisu prihvatljivi troškovi koje je moguće utvrditi, a koji su izuzeti temeljem članaka 21., 22. i 23. Uredbe o skupnom izuzeću i izmjenama iz čl. 1. st. 12. i 13. Izmjene Uredbe može se zbrajati s drugom potporom s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi. Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati s bilo kojom drugom državnom potporom bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi do najvećeg odgovarajućeg ukupnog praga za financiranje utvrđenog u odnosu na posebne okolnosti svakog slučaja na temelju Uredbe o skupnom izuzeću i Izmjene Uredbe ili druge uredbe ili odluke o općem skupnom izuzeću koju je donijela Komisija.

(5) Državne potpore koje se izuzimaju temeljem ovog Programa ne zbrajaju se s de minimis potporama u odnosu na iste prihvatljive troškove ako bi njihovo zbrajanje dovelo do toga da određeni intenzitet potpore premaši intenzitete potpore utvrđene ovim Programom.

(6) Odstupajući od stavka 3. točke (b) ovog članka, potpore u korist radnika s invaliditetom, kako je utvrđeno u člancima 33. i 34. Uredbe o skupnom izuzeću odnosno u čl. 42. i 43 ovog Programa, mogu se zbrajati s ostalim potporama izuzetima temeljem Uredbe o skupnom izuzeću u odnosu na iste prihvatljive troškove koji premašuju najviši primjenjivi prag na temelju Uredbe, pod uvjetom da to zbrajanje ne dovede do intenziteta potpore koji premašuje 100 % mjerodavnih troškova u svakom razdoblju tijekom kojeg su dotični radnici zaposleni.

(7) Odstupajući od stavaka 1. do 5., kod određivanja poštuju li se gornje granice za regionalne operativne potpore u najudaljenijim regijama, kako je navedeno u članku 15. stavku 4. Uredbe o skupnom izuzeću i sukladno izmjenama iz čl. 1. st. 11. Izmjene Uredbe, u obzir se uzimaju samo regionalne operativne potpore u najudaljenijim regijama provedene u skladu s Uredbom o skupnom izuzeću i izmjenama iz čl. 1. st. 11. Izmjene Uredbe.

Članak 10.

Značenje pojmljiva (definicije)

Za potrebe primjene ovog Programa primjenjuju se definicije utvrđene člankom 2. Uredbe o skupnom izuzeću.

POGLAVLJE I. REGIONALNE POTPORE ZA ULAGANJA

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva, jamstva, zajmovi i subvencija kamatne stope

Članak 11.

Područje primjene

Ovaj Program ne primjenjuje se:

- a. na potpore u sektoru čelika, sektoru lignita, sektoru ugljena;
- b. na potpore prometnom sektoru i povezanoj infrastrukturi; na potpore za proizvodnju, skladištenje, prijenos i distribuciju energije te energetsku infrastrukturu, osim regionalne potpore za ulaganje u najudaljenijim regijama i programa regionalnih operativnih potpora; i na potpore u sektoru širokopojasnih mreža, osim za programe regionalnih operativnih potpora;
- c. na regionalne potpore u obliku programa usmjerenih na ograničen broj posebnih sektora ekonomskog djelatnosti; programi koji se odnose na turističke djelatnosti ili preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda ne smatraju se programima usmjerenima na posebne sektore ekonomskih djelatnosti;
- d. na regionalne operativne potpore dodijeljene poduzetnicima čije su glavne djelatnosti obuhvaćene područjem K „Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja“ klasifikacije NACE Rev. 2¹ ili poduzetnicima koji obavljaju djelatnosti unutar skupine, a čije su glavne djelatnosti obuhvaćene razredima 70.10. „Upravljačke djelatnosti“ ili 70.22 „Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem“ klasifikacije NACE Rev. 2;

¹ 1Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima, SL L 393, 30.12.2006. 1.

Članak 12.

Regionalne potpore za ulaganja

(1) HAMAG-BICRO dodjeljuje regionalne bespovratne državne potpore za investicijska ulaganja MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(2) Regionalna potpora za investicijska ulaganja dodjeljuje se za početno ulaganje ili početno ulaganje u korist nove ekonomske aktivnosti, uzimajući u obzir isključivo troškove kupnje imovine od treće osobe nepovezane s kupcem.

(3) Regionalnim potporama potiče se gospodarski razvoj područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti, a sukladno maksimalnim intenzitetima utvrđenim važećom Kartom regionalnih potpora za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2027.² sukladno kojoj se Republika Hrvatska sastoji od četiri prostorne jedinice odnosno NUTS regije, i to:

- a. Panonske Hrvatske³ - maksimalni intenzitet potpore u toj regiji može iznositi 50% bruto ekvivalenta potpore. Pri dodjeli regionalne potpore za područje regije Sisačko-moslavačke županije, maksimalni intenzitet potpore u toj regiji može iznositi 60% bruto ekvivalenta potpore, a koji intenzitet potpore vrijedi samo za regiju Sisačko-moslavačku županiju, sve temeljem primjene Izmjene regionalne karte koju je odobrila Europska komisija pod brojem SA.106113.
- b. Jadranske Hrvatske⁴ – maksimalni intenzitet potpore u toj regiji može iznositi 40% bruto ekvivalenta potpore.
- c. Grada Zagreba – maksimalni intenzitet potpore u toj regiji može iznositi 35% bruto ekvivalenta potpore.
- d. Sjeverne Hrvatske⁵ - maksimalni intenzitet potpore u toj regiji može iznositi 50% bruto ekvivalenta potpore.

Navedeni maksimalni intenziteti regionalne potpore mogu se uvećati za 20% bruto ekvivalenta potpore za male poduzetnike i za 10% bruto ekvivalenta za srednje poduzetnike u skladu s

² Karta koju je odobrila Europska komisija pod brojem SA.64581.

³ Panonska Hrvatska sastoji se od: Bjelovarsko-bilogorske županije, Virovitičko-podravske županija, Požeško-slavonske županije, Brodsko-posavske županije, Osječko-baranjske županije, Vukovarsko-srijemske županije Karlovačke županije, Sisačko-moslavačke županije.

⁴ Jadranska Hrvatska sastoji se od: Primorsko-goranske županije, Ličko-senjske županije (rijetko naseljeno područje), Zadarske županije, Šibensko-kninske županije, Splitsko-dalmatinske županije, Istarske županije i Dubrovačko-neretvanske županije.

⁵ Sjeverna Hrvatska sastoji se od: Međimurske županije, Varaždinske županije, Koprivničko-križevačke županije, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije.

utvrđenom kartom regionalnih potpora za razdoblje 2022. – 2027.(4) Potpore se mogu dodijeliti MSP-ima za bilo koji oblik početnog ulaganja.

(5) Početno ulaganje je:

- a. ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano s osnivanjem nove poslovne jedinice, širenje postojeće poslovne jedinice, diversifikaciju proizvodnje poslovne jedinice na proizvode koje dotična poslovna jedinica prethodno nije proizvodila ili temeljitu promjenu u sveukupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice; ili
- b. stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem, isključujući samo stjecanje udjela u poduzetniku.

(6) Početno ulaganje u korist nove ekonomске djelatnosti:

- a. ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano s osnivanjem nove poslovne jedinice ili diversifikacijom djelatnosti poslovne jedinice, pod uvjetom da nova djelatnost nije ista ili slična djelatnosti koja se prethodno obavljala u poslovnoj jedinici;
- b. stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem, pod uvjetom da nova djelatnost koja će se obavljati upotrebom stečene imovine nije ista ili slična djelatnosti koju je poslovna jedinica obavljala prije stjecanja.

Članak 13.

Prihvatljivi troškovi

Prihvatljivi troškovi su jedno ili oboje od sljedećeg:

- a. troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu; ili
- b. procijenjeni troškovi plaća proizašli iz otvaranja radnih mjesta uslijed početnog ulaganja, izračunani kroz razdoblje od 2 godine; ili
- c. kombinacija troškova iz točaka (a) i (b), pod uvjetom da kombinirani iznos ne premašuje iznos iz točke (a) ili iznos iz točke (b), ovisno o tome koji je veći.

Članak 14.

Obveza zadržavanja imovine, vrsta imovine

(1) Ulaganje ostaje u području koje prima potporu tijekom najmanje pet godina nakon dovršetka ulaganja, odnosno najmanje tri godine nakon dovršetka ulaganja u slučaju MSP-

ova. To ne sprečava zamjenu postrojenja ili opreme koji su u tom razdoblju zastarjeli ili se pokvarili, pod uvjetom da je gospodarska djelatnost ostala u dotičnom području tijekom prethodno spomenutog najkraćeg razdoblja.

(2) Stečena imovina mora biti nova, osim za MSP-ove i za stjecanje poslovne jedinice.

Troškovi povezani sa zakupom materijalne imovine mogu se uzeti u obzir pod sljedećim uvjetima:

- a. za zemljišta i zgrade zakup se mora nastaviti najmanje tri godine za MSP-ove nakon očekivanog datuma dovršetka ulaganja
- b. za postrojenja ili strojeve zakup mora biti u obliku financijskog leasinga i korisnik potpore mora biti obvezan kupiti imovinu nakon isteka ugovora o zakupu

(3) U slučaju početnog ulaganja načelno se u obzir uzimaju samo troškovi kupnje imovine od trećih osoba koje nisu povezane s kupcem. Međutim, ako malo poduzeće preuzme član obitelji prvotnog vlasnika ili jedan ili više zaposlenika, ne primjenjuje se uvjet kupnje imovine od treće osobe koja nije povezana s kupcem. Transakcija se izvršava po tržišnim uvjetima. Ako je stjecanje imovine poslovne jedinice popraćeno dodatnim ulaganjem koje je prihvatljivo za regionalnu potporu, prihvatljivi troškovi tog dodatnog ulaganja trebaju se dodati troškovima stjecanja imovine poslovne jedinice. Ako je za stjecanje imovine potpora dodijeljena prije kupnje imovine, troškovi za tu imovinu oduzimaju se od prihvatljivih troškova povezanih sa stjecanjem poslovne jedinice.

(4) Za potpore dodijeljene za diversifikaciju postojeće poslovne jedinice prihvatljivi troškovi moraju premašivati najmanje 200 % knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se ponovno koristi, uknjižene u poreznoj godini koja prethodi početku radova.

(5) Nematerijalna imovina mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- a. mora se koristiti isključivo u poslovnoj jedinici koja prima potporu;
- b. mora se voditi kao imovina koja se amortizira;
- c. mora biti kupljena po tržišnim uvjetima od trećih strana nepovezanih s kupcem; i
- d. mora biti uključena u imovinu poduzetnika koji prima potporu i mora najmanje tri godine ostati povezana s projektom za koji se potpora dodjeljuje;;

Za MSP-ove je prihvatljivo 100 % troškova nematerijalne imovine.

(6) Ako se prihvatljivi troškovi izračunavaju u odnosu na procijenjene troškove plaća kako je opisano u članku 13. točki (b), moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a. projekt ulaganja dovodi do neto povećanja broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za proteklih 12 mjeseci, nakon što se od broja otvorenih radnih mjesta oduzmu sva radna mjesta izgubljena tijekom tog razdoblja, izraženo u godišnjim jedinicama rada;
- b. sva radna mjesta popunjena su u roku od tri godine od dovršetka radova; i

c. svako radno mjesto otvoreno ulaganjem u predmetnom području mora se očuvati tijekom razdoblja od najmanje pet godina od dana kada je prvi put popunjeno, odnosno tijekom razdoblja od tri godine u slučaju MSP-ova, osim ako je radno mjesto izgubljeno u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 30. lipnja 2021.

Članak 15.

Intenzitet potpore

(1) Intenzitet potpore ne premašuje maksimalni intenzitet potpore utvrđen u karti regionalnih potpora na snazi u trenutku kad se potpora dodjeljuje u predmetnom području.

(2) Ako se intenzitet potpore izračunava na temelju članka 13. točke (c), maksimalni intenzitet potpore ne smije premašiti najpovoljniji iznos koji proizlazi iz primjene tog intenziteta na temelju troškova ulaganja ili troškova plaća. Za velike projekte ulaganja potpore ne smiju premašiti prilagođene potpore izračunane u skladu s mehanizmom za prilagođen iznos potpore.

(3) Sva početna ulaganja povezana s istom ili sličnom djelatnošću koja je pokrenuo isti korisnik (na razini grupe) u razdoblju od tri godine od datuma početka radova na drugom ulaganju kojem je dodijeljena potpora u istoj regiji na trećoj razini Nomenklature teritorijalnih jedinica za statistiku smatraju se dijelom istog projekta ulaganja. Ako je taj pojedinačni projekt ulaganja velik projekt ulaganja, ukupan iznos potpore za pojedinačni projekt ulaganja ne premašuje maksimalni prilagođeni iznos potpore za velike projekte ulaganja.

(4) Početak radova znači početak građevinskih radova povezanih s ulaganjem ili prvu zakonsku obvezujuću obvezu za naručivanje opreme ili bilo koju drugu obvezu zbog koje ulaganje postaje nepovratno, ovisno o tome koje od nabrojenog nastupi prvo, isključujući pripremne radove; kupnja zemljišta i pripremni radovi kao što je ishođenje dozvola i provođenje studija izvedivosti ne smatraju se početkom radova. U slučaju preuzimanja „početak radova” znači trenutak stjecanja imovine koja je izravno povezana sa stečenom poslovnom jedinicom.

(5) Korisnik mora potvrditi da u dvije godine prije podnošenja zahtjeva za potporu nije proveo premještaj u objekt u kojem će se odvijati početno ulaganje za koje se traži potpora te se obvezati da to neće učiniti u razdoblju od najviše dvije godine nakon što bude dovršeno početno ulaganje za koje se traži potpora.

(6) U sektoru ribarstva i akvakulture potpore se ne dodjeljuju poduzećima koja su počinile jedan ili više prekršaja iz članka 10. stavka 1. točaka (a) do (d) i članka 10. stavka 3. Uredbe (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te za operacije iz članka 11. te uredbe.

Članak 16.

Vlastiti doprinos

Korisnik potpore mora osigurati financijski doprinos od najmanje 25 % prihvatljivih troškova, iz vlastitih izvora ili vanjskim financiranjem, u obliku oslobođenom od bilo kakve državne potpore.

POGLAVLJE II. POTPORE ZA MSP-ove

Poglavlje II. a

POTPORE ZA ULAGANJA ZA MSP-ove

Članak 17.

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva, jamstva, zajmovi i subvencija kamatne stope

HAMAG-BICRO dodjeljuje državne potpore za ulaganja MSP-ima koji posluju unutar ili izvan područja Europske Unije koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

Članak 18.

Prihvatljivi troškovi

(1) Prihvatljivi troškovi su jedno ili oboje od sljedećeg:

- a. troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, uključujući jednokratne troškove koji se ne mogu amortizirati i koji su izravno povezani s ulaganjem i njegovim početnim provođenjem;
- b. procijenjeni troškovi plaća za radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja, izračunani kroz razdoblje od dvije godine;
- c. kombinacija dijela troškova iz podtočaka a. i b., ali najviše do iznosa iz podtočke a. ili b., ovisno o tome koji je viši;

(2) Kako bi se smatralo opravdanim/prihvatljivim troškom u smislu ovog članka, ulaganje se sastoji od sljedećeg:

- a. ulaganja u materijalnu i/ili nematerijalnu imovinu povezanog s osnivanjem nove poslovne jedinice; proširenja već postojeće poslovne jedinice; diversifikacije outputa poslovne jedinice na nove dodatne proizvode odnosno na proizvode koje prethodno nije proizvodila ili usluge koje prethodno nije pružala ili temeljne promjene sveukupnog proizvodnog procesa proizvoda ili općeg pružanja usluga na koje se odnosi ulaganje u poslovnu jedinicu; ili
- b. stjecanja imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se zatvorila ili bi se zatvorila da nije kupljena. Samo stjecanje udjela u poduzetniku ne smatra se ulaganjem. Transakcija se izvršava po tržišnim uvjetima. U načelu se u obzir uzimaju samo troškovi kupnje imovine od trećih osoba koje nisu povezane s kupcem. Međutim, ako malo poduzeće preuzme član obitelji prvotnog vlasnika ili jedan ili više zaposlenika, ne primjenjuje se uvjet kupnje imovine od treće osobe koja nije povezana s kupcem.

Zamjensko ulaganje stoga ne predstavlja ulaganje u smislu ovog stavka.

(3) U slučaju nasljeđivanja poslovanja malog poduzetnika u korist obitelji prvotnog/prvotnih vlasnika ili u korist bivših zaposlenika, uvjet da osnovna sredstva trebaju kupiti treće strane nepovezane s kupcem ukida se. Samo stjecanje udjela u poduzetniku ne predstavlja ulaganje.

(3.a) Troškovi povezani sa zakupom materijalne imovine mogu se uzeti u obzir pod sljedećim uvjetima:

- a. za zemljišta i zgrade, zakup se mora nastaviti barem 3 godine nakon očekivanog datuma dovršetka ulaganja;
- b. za postrojenja ili strojeve, zakup mora biti u obliku financijskog leasinga i korisnik potpore mora biti obvezan kupiti imovinu nakon isteka ugovora o zakupu.

(4) Nematerijalna imovina mora kumulativno ispunjavati sljedeće uvjete:

- a. mora se koristiti isključivo u poduzetniku koji prima potporu;
- b. vodi se kao imovina koja se amortizira;
- c. mora biti kupljena po tržišnim uvjetima od trećih strana nepovezanih s kupcem;
- d. uključena je u imovinu poduzetnika koji prima potporu najmanje tri godine.

(5) Radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a. radna mjesta otvaraju se u roku od tri godine od dovršetka ulaganja;
- b. dolazi do neto povećanja broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za proteklih 12 mjeseci;
- c. otvoreno radno mjesto očuvano je tijekom razdoblja od najmanje tri godine od dana kada je prvi put popunjeno.

(6) Radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja su radna mjesta povezana s djelatnošću na koju se ulaganje odnosi, uključujući radna mjesta otvorena nakon povećanja stope iskoristivosti kapaciteta koje je nastalo ulaganjem.

Članak 19.

Intenzitet potpore za ulaganje za MSP

Intenzitet potpore ne smije premašiti:

- a. 20% prihvatljivih troškova u slučaju malih poduzetnika;
- b. 10% prihvatljivih troškova u slučaju srednjih poduzetnika.

Članak 20.

Potpore za usluge savjetovanja MSP-a

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva

- (1) Intenzitet potpore ne smije premašiti 50% prihvatljivih troškova.
- (2) Prihvatljivi troškovi su troškovi usluga savjetovanja (konzultantskih usluga) koje je pružio vanjski konzultant.
- (3) Dotične usluge na koje se odnosi prethodni stavak nisu trajna ili periodična djelatnost niti su povezane s uobičajenim troškovima poslovanja poduzetnika, kao što su uobičajene usluge poreznog savjetovanja, redovne pravne usluge ili oglašavanje.

Članak 21.

Potpore za sudjelovanje MSP-a na sajmovima

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva

- (1) Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.
- (2) Prihvatljivi troškovi su troškovi nastali za najam, uređivanje i vođenje štanda pri prvom sudjelovanju poduzetnika na određenom sajmu ili izložbi.
- (3) Potpore za sudjelovanje MSP-a na sajmovima dodjeljuju se ukoliko su ispunjeni kriteriji iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

Članak 21.a

Potpore za mikropoduzeća u obliku javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom

(1) Potpore za mikropoduzeća u obliku javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Uvodnim odredbama ovog Programa.

Ovaj članak primjenjuje se na:

- a. javne intervencije u određivanje cijena kojima se smanjuju cijene koje dobavljači primjenjuju na mikropoduzeća po jedinici električne energije, plina ili toplinske energije;
- b. plaćanja mikropoduzećima, bilo izravno bilo putem dobavljača, po jedinici potrošnje električne energije, plina ili toplinske energije kojima se nadoknađuje dio troškova te potrošnje.

(2) Mjere u skladu sa stavkom 1.:

- a. ne diskriminiraju ni među dobavljačima ni među mikropoduzećima;
- b. osiguravaju da svi dobavljači ispunjavaju uvjete za pružanje ponuda za opskrbu mikropoduzeća električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom na istoj osnovi;
- c. predviđaju mehanizam kojim se osigurava da se potpora, ako se dodjeljuje preko dobavljača, u najvećoj mogućoj mjeri prenese krajnjem korisniku; i
- d. dovode do cijene koja je viša od troškova, na razini na kojoj može doći do učinkovitog cjenovnog tržišnog natjecanja.

(3) Iznos potpore jednak je odobrenom plaćanju ili, u slučaju javnih intervencija u određivanje cijena, ne premašuje razliku između tržišne cijene koju bi se moralo platiti za ukupnu potrošnju električne energije, plina i/ili toplinske energije korisnika i cijene koja se plaća za tu potrošnju nakon javne intervencije.

Članak 21.b

Potpore za MSP-ove u obliku privremenih javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom proizvedenom iz prirodnog plina ili električne energije kako bi se ublažio učinak povećanja cijena nakon ruske ratne agresije na Ukrajinu

(1) Potpore MSP-ovima u obliku javnih intervencija koje se odnose na opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom, u mjeri u kojoj se proizvodi od prirodnog plina ili električne energije, spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3.

Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Uvodnim odredbama ovog Programa. Ovaj članak primjenjuje se na:

- a. javne intervencije u određivanje cijena kojima se smanjuju cijene koje primjenjuju dobavljači po jedinici električne energije, plina ili toplinske energije;
- b. plaćanja koja se dodjeljuju MSP-ovima, bilo izravno bilo putem dobavljača, po jedinici potrošnje električne energije, plina ili toplinske energije, čime se nadoknađuje dio troškova te potrošnje.

(2) Mjere u skladu sa stavkom 1.:

- a. ograničene su na najviše 70 % korisnikove potrošnje električne energije, plina ili toplinske energije proizvedene iz prirodnog plina ili električne energije tijekom razdoblja obuhvaćenog mjerom potpore;
- b. ne diskriminiraju ni među dobavljačima ni među MSP-ovima;
- c. osiguravaju naknadu dobavljačima ako se javnom intervencijom od njih zahtijeva da opskrbljuju po nižoj cijeni;
- d. osiguravaju da svi dobavljači ispunjavaju uvjete za pružanje ponuda za opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom na istoj osnovi;
- e. predviđaju mehanizam kojim se osigurava da se potpora, ako se dodjeljuje preko dobavljača, u najvećoj mogućoj mjeri prenosi na krajnjeg korisnika; i
- f. dovode do prosječne jedinične cijene opskrbe za krajnje kupce u predmetnoj državi članici u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. koja je barem jednaka prosječnoj cijeni po jedinici električne energije, plina ili toplinske energije.

(3) Plaćanja dobavljačima za opskrbe za MSP-ove, koja su uvedena javnim intervencijama u određivanje cijena nižih od troškova dobavljača, spojiva su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako:

- a. javna intervencija u određivanje cijena ispunjava zahtjeve iz stavka 2.; i
- b. plaćanje naknade ne premašuje razliku između cijene koju je dobavljač mogao očekivati pri primjeni tržišnih cijena opskrbe bez intervencije i cijene koju je javna intervencija odredila i koja je niža od troška.

(4) Ovaj se članak primjenjuje na potpore dodijeljene za trošak električne energije, plina ili toplinske energije koji se troše tijekom razdoblja u kojem su javne intervencije u određivanje cijena u korist MSP-ova koji se opskrbljuju plinom, električnom energijom ili toplinskom energijom izričito dopuštene u skladu sa sekundarnim zakonodavstvom na temelju članka 122. Ugovora. Potpora se dodjeljuje najkasnije 12 mjeseci nakon završetka tog razdoblja.

(5) Iznos potpore jednak je plaćanju dodijeljenom MSP-u ili dobavljaču ili, u slučaju javnih intervencija u određivanje cijena, ne premašuje razliku između tržišne cijene koju bi se moralo platiti za ukupnu energiju koju je potrošio korisnik i cijene koju treba platiti za tu potrošnju nakon javne intervencije.

Poglavlje II. b

POTPORE ZA PRISTUP FINANCIRANJU ZA MSP-ove

Članak 22.

Potpore za rizično financiranje

Instrument dodjele potpore: zajam, povratni predujam i jamstvo

(1) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za rizično financiranje u korist MSP-ova koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(2) HAMAG-BICRO provodi mjeru rizičnog financiranja putem jednog ili više finansijskih posrednika. HAMAG-BICRO daje javni doprinos finansijskim posrednicima u skladu sa stavcima od 9. do 13. ovog članka, a finansijski posrednici, u skladu sa stavcima od 14. do 17. ovog članka, provode rizična finansijska ulaganja u prihvatljive poduzetnike koji ispunjavaju uvjete iz stavka 3. u skladu sa stavcima od 4. do 8. ovog članka. HAMAG-BICRO ne smije ulagati izravno u prihvatljive poduzetnike bez sudjelovanja finansijskog posrednik.

(3) Prihvatljivi poduzetnici su poduzetnici koji su neuvršteni i, u vrijeme početnog rizičnog finansijskog ulaganja, ispunjavaju najmanje jedan od sljedećih kriterija prihvatljivosti:

- a. ne posluju ni na kojem tržištu;
- b. posluju na bilo kojem tržištu:
 - i. manje od 10 godina nakon registracije; ili
 - ii. manje od 7 godina nakon prve komercijalne prodaje;

Ako je jedno od razdoblja prihvatljivosti iz točaka i. i ii. primijenjeno na određenog poduzetnika, samo se to razdoblje može primijeniti i na sve naknadne potpore za rizično financiranje za istog poduzetnika. Za poduzetnike koji su stekli drugog poduzetnika ili su nastali spajanjem, razdoblje prihvatljivosti koje se primjenjuje obuhvaća i poslovanje stečenog poduzetnika odnosno spojenih poduzetnika, osim za stečene ili spojene poduzetnike čiji promet čini manje od 10 % prometa poduzetnika stjecatelja u finansijskoj godini koja prethodi stjecanju ili, u slučaju poduzetnika koji su nastali spajanjem, manje od 10 % zajedničkog prometa koji su poduzetnici koji se spajaju ostvarili u finansijskoj godini koja je prethodila spajanju. U pogledu razdoblja prihvatljivosti iz točke i., za poduzetnike koji se nisu obvezni registrirati, razdoblje prihvatljivosti počinje ili u trenutku kad poduzetnik

- započinje svoju gospodarsku djelatnost ili u trenutku kad postane dužan platiti porez za svoju gospodarsku djelatnost, ovisno o tome što nastupi ranije.
- c. zahtijevaju početno ulaganje koje, na temelju poslovnog plana izrađenog za novu gospodarsku djelatnost, premašuje 50 % njihova prosječnog godišnjeg prometa tijekom prethodnih 5 godina. Odstupajući od prve rečenice, taj se prag ograničava na 30 % u odnosu na sljedeća ulaganja, koja se smatraju početnim ulaganjima u novu gospodarsku djelatnost:
- i. ulaganja kojima se znatno poboljšava okolišna učinkovitost djelatnosti u skladu s člankom 34. stavkom 2. ovog Programa;
 - ii. druga okolišno održiva ulaganja kako su definirana u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2020/852;
 - iii. ulaganja usmjerena na povećanje kapaciteta za vađenje, razdvajanje, rafiniranje, preradu ili recikliranje kritičnih sirovina navedenih u Prilogu IV. Uredbe o skupnom izuzeću.

(4) Potpore za rizično finansijsko ulaganje mogu obuhvaćati i naknadna ulaganja (follow-on investments) u prihvatljive poduzetnike i nakon razdoblja prihvatljivosti iz stavka 3. točke (b) ovog članka, ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

- a. nije premašen ukupan iznos rizičnog financiranja naveden u stavku 8. (16,5 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku) ovog članka;
- b. mogućnost naknadnih ulaganja predviđena je u izvornom poslovnom planu;
- c. poduzetnik koji prima naknadna ulaganja nije postao „povezano poduzeće“ u smislu čl. 3. st. 3 Priloga I. Uredbe o skupnom izuzeću s drugim poduzetnikom osim finansijskog posrednika ili neovisnog privatnog ulagača koji pružaju rizično financiranje u okviru mjere, osim ako je novi subjekt MSP.

(5) Rizična finansijska ulaganja u prihvatljive poduzetnike mogu biti u obliku vlasničkih ulaganja, kvazivlasničkih ulaganja, zajmova, jamstava ili kombinacije navedenog.

(6) U slučaju pružanja jamstva, jamstvo ne premašuje 80 % iznosa temeljnog zajma dodijeljenog prihvatljivom poduzetniku.

(7) Za rizična finansijska ulaganja u obliku vlasničkih i kvazivlasničkih ulaganja u prihvatljive poduzetnike mjerom rizičnog financiranja može se obuhvatiti zamjenski kapital isključivo ako se zamjenski kapital upotrebljava zajedno s novim kapitalom koji predstavlja najmanje 50 % svakog ciklusa ulaganja u prihvatljive poduzetnike.

(8) Ukupni preostali iznos rizičnog finansijskog ulaganja iz stavka 5. ovog članka ne premašuje 16,5 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku na temelju bilo koje mjere rizičnog financiranja. Za izračun najvećeg iznosa rizičnog finansijskog ulaganja u obzir se uzima sljedeće:

- a. u slučaju zajmova i kvazivlasničkih ulaganja strukturiranih kao dug, nominalni preostali iznos instrumenta;

b. u slučaju jamstava, nominalni preostali iznos temeljnog zajma.

(9) Javni doprinos financijskim posrednicima može biti u jednom od sljedećih oblika:

- a. vlasničkog ili kvazivlasničkog kapitala ili financijskih sredstava radi izravnog ili neizravnog pružanja rizičnog financijskog ulaganja prihvatljivim poduzetnicima;
- b. zajmova radi izravnog ili neizravnog pružanja rizičnog financijskog ulaganja prihvatljivim poduzetnicima;
- c. jamstava za pokriće gubitaka od izravno ili neizravno pruženog rizičnog financijskog ulaganja prihvatljivim poduzetnicima.

(10) Dogovori o podjeli rizika i nagrade između države članice (ili njezinog zaduženog subjekta) s jedne strane i privatnih ulagača, financijskih posrednika ili upravitelja fondova s druge strane primjereni su i u skladu su sa sljedećim uvjetima:

- a. kad je riječ o potporama za rizično financiranje u oblicima koji nisu jamstva, prednost se daje povratima s pravom prvenstva od dobiti (asimetrična podjela dobiti ili poticaji na ostvarenje dobiti) pred zaštitom od potencijalnih gubitaka (zaštita od pada vrijednosti ulaganja);
- b. u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih ulagača prvi gubitak koji snosi javni ulagač ograničava se na 25 % rizičnih financijskih ulaganja;
- c. za potpore za rizično financiranje u obliku jamstava jamstvena stopa ograničava se na 80 %, a ukupni gubitci koje snosi država članica na najviše 25 % temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Besplatno se mogu pružiti samo jamstva kojima se pokrivaju očekivani gubici temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Ako je jamstvom obuhvaćeno pokriće neočekivanih gubitaka, financijski posrednik za dio jamstva koji pokriva neočekivane gubitke plaća jamstvenu premiju u skladu s tržišnim uvjetima.

(11) Ako javni doprinos koji je dodijeljen financijskom posredniku ima oblik vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala iz stavka 9. točke a. ovog članka, najviše 30 % ukupnih kapitalnih ulaganja i neiskorištenog odobrenog kapitala financijskog posrednika može se upotrebljavati u svrhe upravljanja likvidnošću.

(12) Za mjere rizičnog financiranja kojima se prihvatljivim poduzetnicima omogućuju rizična financijska ulaganja u obliku vlasničkog kapitala, kvazivlasničkog kapitala ili zajmova, javnim doprinosom koji je dodijeljen financijskom posredniku potiče se dodatno financiranje od neovisnih privatnih ulagača na razini financijskih posrednika ili prihvatljivih poduzetnika kako bi se dostigla ukupna stopa privatnog sudjelovanja koja odgovara sljedećim najmanjim pragovima:

- a. 10 % rizičnog financijskog ulaganja dodijeljenog prihvatljivim poduzetnicima iz stavka 3. točke a. ovog članka;
- b. 40 % rizičnog financijskog ulaganja dodijeljenog prihvatljivim poduzetnicima iz stavka 3. točke b. ovog članka;

c. 60 % rizičnog finansijskog ulaganja dodijeljeno prihvatljivim poduzetnicima iz stavka 3. točke c. ovog članka i za naknadna rizična finansijska ulaganja u prihvatljive poduzetnike nakon razdoblja prihvatljivosti navedenog u stavku 3. točki b. ovog članka.

Stopne privatnog sudjelovanja navedene u točkama b. i c. smanjuju se na 20 % kad je riječ o točki b. i 30 % kad je riječ o točki c. za ulaganja: provedena u potpomognutim područjima određenima u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku pružanja rizičnog finansijskog ulaganja u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora; koja primaju potporu na temelju plana za oporavak i otpornost države članice koji je odobrilo Vijeće; ili koja primaju potporu iz fondova Unije koji se provode u okviru podijeljenog upravljanja u sklopu Uredbe (EU) br. 1303/2013, Uredbe (EU) 2021/1060 ili Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća.

(13) Ako se mjeru rizičnog financiranja provodi putem finansijskog posrednika i usmjerena je na prihvatljive poduzetnike u različitim fazama razvoja iz stavka 3. i 4. ovog članka, finansijski posrednik postiže stopu privatnog sudjelovanja koja čini najmanje ponderirani prosjek na temelju količine pojedinačnih ulaganja u temeljni portfelj, do kojega dolazi primjenom najmanjih stopa sudjelovanja na ulaganja iz stavka 12. ovog članka, osim ako se potrebno sudjelovanje neovisnih privatnih ulagača ostvari na razini prihvatljivih poduzetnika.

(14) Finansijski posrednici i upravitelji fonda biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem postupku, u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Države članice mogu zahtijevati da prihvatljivi finansijski posrednici i upravitelji fondova ispunjavaju prethodno utvrđene kriterije koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja. Postupak se temelji na objektivnim kriterijima povezanim s iskustvom, stručnošću te operativnom i finansijskom sposobnošću te je u skladu sa sljedećim kumulativnim uvjetima:

- a. osigurava da se prihvatljivi finansijski posrednici i upravitelji fondova odabiru u skladu s primjenjivim zakonima;
- b. ne provodi se diskriminacija između finansijskih posrednika i upravitelja fonda na temelju njihova mjesta poslovnog nastana ili registracije u određenoj državi članici;
- c. cilj mu je uspostaviti odgovarajuće dogovore o podjeli rizika i nagrade iz stavka 10. ovog članka i odluke usmjerene na stjecanje dobiti kako je navedeno u stavku 15. ovog članka.

(15) Mjerama rizičnog financiranja osigurava se da finansijski posrednici koji primaju javni doprinos donose odluke usmjerene na dobit kada prihvatljivim poduzetnicima pružaju rizična finansijska ulaganja. Smatra se da je ta obveza ispunjena ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

- a. HAMAG-BICRO ili subjekt kojem je povjerena provedba mjeru osigurat će postupak provedbe dubinskog snimanja/analize za potrebe provedbe mjeru financiranja rizika, uključujući odgovarajuću politiku diversifikacije rizika usmjerenu na

- postizanje gospodarske održivosti i učinkovite ljestvice u odnosu na veličinu i teritorijalni opseg njezina investicijskog portfelja;
- b. rizična finansijska ulaganja dodijeljena prihvatljivim poduzetnicima temelje se na održivom poslovnom planu, koji sadržava pojedinosti o razvoju proizvoda, prodaje i profitabilnosti ,čime se uspostavlja finansijska održivost *ex ante*;
 - c. za svako vlasničko i kvazivlasničko ulaganje postoji jasna i ostvariva izlazna strategija.

(16) Finansijskim posrednicima upravlja se na komercijalnoj osnovi. Zahtjev je ispunjen ako finansijski posrednik i, ovisno o vrsti mjere rizičnog financiranja, upravitelj fonda, ispunjavaju sljedeće kumulativne uvjete:

- a. imaju zakonsku ili ugovornu obvezu djelovati u skladu s najboljom praksom i pažnjom profesionalnog upravitelja u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; prema potrebi se primjenjuju regulatorni nadzor;
- b. njihova naknada u skladu je s tržišnom praksom. Smatra se da je taj zahtjev ispunjenim ako su odabrani otvorenim, transparentnim i nediskriminirajućim postupkom u skladu sa stavkom 14. ovog članka;
- c. dijele dio rizikâ ulaganja zajedničkim ulaganjem vlastitih sredstava ili primanjem naknade za uspješnost kako bi se osiguralo da su njihovi interesi trajno usklađeni s interesima države članice ili njezinog zaduženog subjekta;
- d. utvrđuju strategiju, kriterije i predloženi vremenski raspored ulaganja;
- e. ulagači mogu biti zastupljeni u upravljačkim tijelima investicijskog fonda, poput nadzornog odbora ili savjetodavne skupštine, ako postoje.

(17) U sklopu mjere rizičnog financiranja kojom se prihvatljivim poduzetnicima pruža rizično finansijsko ulaganje u obliku jamstava ili zajmova ili kvazivlasničkih ulaganja strukturiranih kao dug, finansijski posrednik poduzima rizična finansijska ulaganja u prihvatljive poduzetnike koja bez potpore ne bi bila provedena ili bi bila bi bila provedena na ograničen ili drugčiji način. Finansijski posrednik sposoban je pokazati da primjenjuje mehanizam kojim se osigurava da se pogodnosti u najvećoj mogućoj mjeri prenose na prihvatljive poduzetnike u obliku veće količine financiranja, rizičnijih portfelja, nižih zahtjeva za dodatna jamstva, nižih jamstvenih premija ili nižih kamatnih stopa;

(18) Mjere za rizično financiranje kojima se pružaju ulaganja u rizično financiranje za MSP-ove koji ne ispunjavaju uvjete utvrđene u stavku 3. spojive su s unutarnjim tržištem i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora, ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

- a. na razini MSP-ova potpore ispunjavaju uvjete utvrđene u Uredbi br. 1407/2013, Uredbi br. 1408/2013 ili Uredbi br. 717/2014, ovisno o tome što je primjenjivo;
- b. ispunjeni su svi uvjeti utvrđeni u ovom članku, uz iznimku uvjeta utvrđenih u stvcima 3., 4., 8., 12. i/ili 13. ovog članka;
- c. za mjere rizičnog financiranja kojima se prihvatljivim poduzetnicima pružaju rizična finansijska ulaganja u obliku vlasničkih, kvazivlasničkih i zajmovnih ulaganja mjerom se potiče dodatno financiranje koje pružaju neovisni privatni ulagači na razini

financijskih posrednika ili MSP-ova kako bi se postigla ukupna stopa privatnog sudjelovanja koja odgovara najmanje 60 % rizičnog financiranja pruženog MSP-ovima.

Stopa privatnog sudjelovanja navedena u točki c. smanjuje se na 30 % za ulaganja: provedena u potpomognutim područjima određenima u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku pružanja rizičnog financijskog ulaganja u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora; koja primaju potporu na temelju plana za oporavak i otpornost države članice koji je odobrilo Vijeće Europske unije; ili fondova EU-a koji se provode u okviru podijeljenog upravljanja u sklopu Uredbe (EU) 1303/2013, ili Uredbe (EU) 2021/1060, ili Uredbe (EU) 2021/2115.

Članak 23.

Potpore za novoosnovana poduzeća (poduzetnike početnike)

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva, jamstvo i zajmovi, povratni predujam

(1) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za poduzetnike početnike MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(2) Prihvatljivi su poduzetnici svako neuvršteno malo poduzeće do pet godina nakon registracije, pod uvjetom da ispunjava sljedeće uvjete:

- a. poduzetnik nije preuzeo djelatnost drugog poduzeća, osim ako je promet od djelatnosti koja je preuzeta činio manje od 10 % prometa prihvatljivog poduzetnika u financijskoj godini koja je prethodila preuzimanju;
- b. poduzetnik još nije raspodijelilo dobit;
- c. poduzetnik nije stekao drugog poduzetnika niti je osnovan spajanjem osim ako promet stečenog poduzetnika čini manje od 10 % prometa prihvatljivog poduzetnika u financijskoj godini koja je prethodila stjecanju ili ako je promet poduzetnika koji je nastao spajanjem manji od 10 % zajedničkog prometa dvaju poduzetnika koji se spajaju u financijskoj godini koja je prethodila spajanju.

Za prihvatljive poduzetnike koji se nisu obvezni registrirati, razdoblje od 5 godina smatra se da počinje od trenutka kada je poduzetnik počeo gospodarsku djelatnost ili u trenutku kad postane dužan platiti porez za svoju gospodarsku djelatnost, ovisno o tome što nastupi ranije.

Odstupajući od točke c. ovog stavka, poduzeća koja su nastala spajanjem poduzetnika prihvatljivih za potporu na temelju ovog članka također se smatraju prihvatljivim poduzetnicima do pet godina od datuma registracije najstarijeg poduzeća koje je sudjelovalo u spajanju.

(3) Potpore za novoosnovan poduzeća (poduzetnike početnike) imaju oblik:

- a. zajmova s kamatnim stopama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od deset godina i u nominalnom iznosu od najviše 1,1 milijun EUR ili 1,65 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koji ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora ili 2,2 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za zajmove u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja zajma. Za zajmove kraće od 5 godina maksimalni iznos jednak je iznosu za zajmove u trajanju 5 godina;
- b. jamstava s premijama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od 10 godina i s nominalnim iznosom zajamčenog zajma od najviše 1,65 milijuna EUR, ili 2,48 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koji ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora ili 3,3 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za jamstva u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi obuhvaćeni jamstvom mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja jamstva; Za jamstva kraća od 5 godina maksimalni iznos obuhvaćen jamstvom jednak je onom za jamstva u trajanju od 5 godina. Jamstvo ne smije premašiti 80 % temeljnog zajma;
- c. bespovratnih sredstava, uključujući vlasnička i kvazivlasnička ulaganja, ili smanjenja kamatnih stopa i jamstvene premije čiji iznos bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva ne premašuje 0,5 milijuna EUR, ili 0,75 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koji ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora ili 1 milijun EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

(4) Korisnik može primiti potporu putem kombinacije instrumenata potpore navedenih u stavku 3. točkama (a) do (c) ovog članka, pod uvjetom da se za određivanje preostalog udjela maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za ostale instrumente koji su sastavni dio tog kombiniranog instrumenta uzima u obzir udio iznosa dodijeljenog putem jednog instrumenta potpore, izračunan na temelju maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za taj kombinirani instrument.

(5) Za male inovativne poduzetnike maksimalni iznosi utvrđeni u stavku 3. ovog članka mogu se udvostručiti.

(6) Ako se program potpora za novoosnovana poduzeća provodi putem jednog ili više finansijskih posrednika, primjenjuju se uvjeti koji se primjenjuju na finansijske posrednike iz članka 22. stavaka 13., 12., 14., 16. i 17.;

(7) Osim iznosa iz stavaka 3., 4. i 5. ovog članka, programi potpora za novoosnovana poduzeća mogu imati oblik prijenosa intelektualnog vlasništva ili dodjele povezanih prava pristupa,

besplatno ili ispod tržišne vrijednosti. Prijenos ili dodjela odvija se iz organizacije za istraživanje i širenje znanja ako je temeljno intelektualno vlasništvo razvijeno u okviru njezine neovisne vlastite ili suradničke aktivnosti istraživanja i razvoja, prihvatljivom poduzetniku u skladu sa stavkom 2. ovog članka.

Prijenos ili dodjela ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- a. svrha prijenosa intelektualnog vlasništva ili dodjele povezanih prava pristupa jest stavljanje novog proizvoda ili usluge na tržiste; i
- b. vrijednost intelektualnog vlasništva određuje se prema njegovoj tržišnoj cijeni ako je ona utvrđena u skladu s jednom od sljedećih metoda:
 - i. iznos je utvrđen otvorenim, transparentnim i nediskriminirajućim konkurentnim postupkom;
 - ii. ocjenom neovisnog stručnjaka potvrđeno je da je iznos barem jednak tržišnoj cijeni;
 - iii. u slučajevima kad prihvatljivi poduzetnik ima pravo prvakupu u pogledu intelektualnog vlasništva proizašlog iz suradnje s organizacijom za istraživanje i širenje znanja, ako organizacija za istraživanje i širenje znanja ostvaruje uzajamno pravo od trećih strana tražiti ekonomski povoljnije ponude, prihvatljivi poduzetnik s kojim surađuje mora u skladu s time prilagoditi svoju ponudu.
 - iv. Vrijednost bilo kojeg finansijskog ili nefinansijskog doprinosa prihvatljivog poduzetnika troškovima aktivnosti organizacije za istraživanje i širenje znanja koje su dovele do predmetnog intelektualnog vlasništva može se oduzeti od cijene intelektualnog vlasništva iz ove točke.

Iznos potpore za prijenos intelektualnog vlasništva ili dodjelu povezanih prava pristupa na temelju ovog stavka ne premašuje 1 milijun EUR. Iznos potpore odgovara vrijednosti intelektualnog vlasništva iz točke (b), umanjenoj za odbitak prethodno naveden u posljednjoj rečenici točke (b) i umanjenoj za svaku naknadu koju korisnik duguje za to intelektualno vlasništvo. Vrijednost intelektualnog vlasništva iz točke (b) može premašiti 1 milijun EUR i u tom slučaju takav dodatni iznos može pokriti prihvatljivi poduzetnik vlastitim sredstvima ili drugim sredstvima.;

POGLAVLJE III.

POTPORE ZA ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I INOVACIJE

Članak 24.

HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za projekte istraživanja, razvoja uključujući i projekte koji su dobili oznaku kvalitete „pečat izvrsnosti“ u okviru programa Obzor 2020. te inovacija MSP-

ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

Članak 25.

Kategorije istraživanja i razvoja

Potpore za istraživanje, razvoj i inovacije koje HAMAG-BICRO dodjeljuje Korisnicima pripadaju kategorijama temeljnog istraživanja, industrijskog istraživanja, eksperimentalnog razvoja i studije izvedivosti prema definiciji:

„**temeljno istraživanje**“ znači eksperimentalni ili teorijski rad poduzet prvenstveno kako bi se stekla nova znanja o temeljnim načelima fenomena i vidljivih činjenica, bez vidljive izravne tržišne primjene ili korištenja;

„**industrijsko istraživanje**“ znači planirano istraživanje ili kritički pregled u cilju stjecanja novih znanja i vještina za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga odnosno za postizanje znatnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga, uključujući digitalne proizvode, procese ili usluge, u bilo kojem području, tehnologiji, industriji ili sektoru (uključujući, ali ne ograničavajući se na digitalne industrije i tehnologije, kao što su superračunalstvo, kvantne tehnologije, tehnologije lanca blokova, umjetna inteligencija, kibersigurnost, tehnologije velike količine podataka i računalstva u oblaku). To obuhvaća stvaranje sastavnih dijelova složenih sustava i može uključivati izradu prototipova u laboratorijskom okruženju ili u okruženju sa simuliranim sučeljima postojećih sustava te male pilot-linije ako je to neophodno za industrijsko istraživanje, prvenstveno za provjeru generičke tehnologije;

„**eksperimentalni razvoj**“ znači stjecanje, kombiniranje, oblikovanje i uporaba postojećih znanstvenih, tehnoloških, poslovnih i ostalih mjerodavnih znanja i vještina u cilju razvoja novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga, uključujući digitalne proizvode, procese ili usluge, u bilo kojem području, tehnologiji, industriji ili sektoru (uključujući, ali ne ograničavajući se na, digitalne industrije i tehnologije, kao što su superračunalstvo, kvantne tehnologije, tehnologije lanca blokova, umjetna inteligencija, kibersigurnost, tehnologije velike količine podataka, računalstva u oblaku i računalstva na rubu mreže. To može obuhvaćati primjerice, aktivnosti za konceptualno definiranje, planiranje i dokumentiranje novih proizvoda, procesa ili usluga.

Eksperimentalni razvoj može obuhvaćati izradu prototipova, demonstracijske aktivnosti, pilot-projekte, ispitivanje i provjeru novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga u okruženju koje odražava operativne uvjete iz stvarnog života ako je osnovni cilj ostvarenje dalnjih tehničkih poboljšanja proizvoda, procesa ili usluga koji nisu u bitnome utvrđeni. To može uključivati i razvoj tržišno upotrebljivog prototipa ili pilot-projekta koji je nužno konačni tržišni proizvod, a preskupo ga je proizvesti samo da bi se upotrebljavao u svrhu demonstracijskih aktivnosti i provjere.

Eksperimentalni razvoj ne uključuje rutinske ili periodične izmjene postojećih proizvoda, proizvodnih linija, proizvodnih procesa, usluga i drugih aktivnosti u tijeku, čak i ako te izmjene znače poboljšanja.

„studije izvedivosti“ znači evaluacija i analiza potencijala projekta, čiji je cilj podržati proces donošenja odluka objektivnim i racionalnim otkrivanjem njegovih prednosti i nedostataka, mogućnosti i prijetnji (SWOT) te utvrditi resurse potrebne za njegovu provedbu i u konačnici njegove izglede za uspjeh.

Članak 26.

Program EUREKA

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva.

Za sve Korisnike vrijede isti uvjeti dodjele i kontrole potpore.

Davatelj potpore je HAMAG-BICRO, a zahtjev za potporu može podnijeti konzorcij odnosno korisnik ove potpore može biti konzorcij odnosno zajednica prijavitelja čiji su članovi osobe javnoga ili privatnoga prava, udružene u svrhu zajedničkog djelovanja u provedbi projekta, pri čemu vodeći (čelnii) član u svojstvu korisnika bespovratnih sredstava potpisuje Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava ili se na njega naslovljava Obavijest o dodjeli bespovratnih sredstava, odgovoran je za cjelokupnu provedbu projekta te prema drugoj ugovornoj strani/stranama nastupa u ime svih ostalih članova.

Kategorija potpore: potpore za istraživanje, razvoj i inovacije

Prihvatljivi troškovi i intenzitet potpore za istraživanje i razvoj poštaje uvjete propisane u članku 25. stavak 3. 4. i 5. Uredbe o skupnom izuzeću odnosno u članku 28., stvcima 1.-5. ovog Programa.

Pragovi pojedinačne prijave potpore za projekte istraživanja i razvoja EUREKE ne prelaze dvostruki iznos od:

- 40 milijuna eura po poduzetniku, po projektu; ako više od polovice prihvatljivih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom temeljnog istraživanja;
- 20 milijuna eura po poduzetniku, po projektu; ako više od polovice prihvatljivih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom industrijskog istraživanja ili kategorijama industrijskog istraživanja i temeljnog istraživanja zajedno;

-15 milijuna eura po poduzetniku po projektu; ako više od polovice prihvatljivih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom eksperimentalnog razvoja.

EUREKA je međunarodna mreža za inovacije s primarnim ciljem da se mala i srednja poduzeća samostalno ili u suradnji s istraživačkim institucijama potaknu na ulaganje u razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga putem internacionalne suradnje u područjima koja su bitna za njihovo poslovanje. Istraživačke organizacije mogu se uključiti u projekt kao dodatni partner, ali ne mogu samostalno sudjelovati u projektu bez partnera malog ili srednjeg poduzetnika.

EUREKA klasteri su strateški definirane industrijske inicijative većeg broja sudionika kojima je cilj razvoj te komercijalizacija generičkih tehnologija značajnih za europsku konkurentnost. Klasteri povezuju velike tvrtke, mala i srednja poduzeća s razvojnim institutima i sveučilištima, dijeleći na taj način rizik, ali i prednosti inoviranja. Svaki klaster ima svoje Tajništvo koje raspisuje natječaje i provodi tehničko-tehnološku evaluaciju projekata. Nakon što projekt zadovolji sve kriterije i dobije 'EUREKA label', svaki se partner obraća svojem nacionalnim tijelu za financiranje. Svaka zemlja definira dokumentaciju koju natjecatelj treba dostaviti nakon pozitivne tehnološke evaluacije Tajništva klastera i kriterije koje projekt mora zadovoljiti kako bi bio financiran.

Potpore se odnosi na ulaganje u aktivnosti industrijskog istraživanja i eksperimentalnog razvoja s ciljem jačanja inovacijskog kapaciteta poduzetnika. EUREKA potiče suradnju i ujedinjavanje resursa poduzetnika i znanstveno-istraživačkih organizacija kako bi putem međunarodne suradnje razvile inovativne i globalno konkurentne proizvode, procese ili usluge. Osnovu EUREKA-e čine individualni projekti barem dviju zemalja članica EUREKE. Osim takvih projekata unutar EUREKE postoje i potprogrami kao što je EUROSTARS program. EUROSTARS program za istraživanje i razvoj nastao je kao zajednička inicijativa EUREKA-e i Europske komisije. U EUROSTARS programu potpore se dodjeljuju malim i srednjim poduzetnicima koja se bave industrijskim istraživanjem i eksperimentalnim razvojem. Potpore se dodjeljuju projektima s civilnom svrhom i obuhvaćaju razvoj novog proizvoda, procesa ili usluga. Kao i kod individualnih EUREKA projekata osnovni kriterij je sudjelovanje minimalno dvije zemlje članice EUREKE, a nositelj projekta mora biti srednji ili mali poduzetnik.

Istraživačke organizacije ne mogu biti primatelji potpora, već mogu pridonositi povećanju iznosa potpora za projekte istraživanja i razvoja u slučajevima u kojima projekt uključuje učinkovitu suradnju između jednog poduzetnika i jedne ili više organizacija za istraživanje i širenje znanja, pri čemu ta organizacija snosi najmanje 10% prihvatljivih troškova, kako to propisuje članak 25. stavak 6., točka b), podtočka i., alineja 2. podtočke i. Uredbe o skupnom izuzeću odnosno kako propisuje članak 28., stavak 4., točka b), podtočka i., alineja 2. podtočke i. ovog Programa.

Članak 27.

Vrste potpora za istraživanje, razvoj i inovacije

HAMAG-BICRO odobrava sljedeće vrste potpora za istraživanje, razvoj i inovacije:

- 1) Potpore za projekte istraživanja i razvoja**
- 2) Potpore za ulaganje u istraživačke infrastrukture**
- 3) Potpore za inovacijske klastere**
- 4) Potpore za inovacije za MSP-ove**
- 5) Potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja**
- 6) Potpore za istraživanje i razvoj u sektoru ribarstva i akvakulture**

Članak 28.

Potpore za projekte istraživanja i razvoja

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva i povratni predujam.

Povratni predujam dodjeljuje se isključivo poduzetnicima i ne uključuje projekte u kojima je predviđena suradnja između istraživačkih organizacija i poduzetnika.

Potpomognuti dio projekta istraživanja i razvoja kojem je dodijeljena potpora u potpunosti je obuhvaćen jednom ili više sljedećih kategorija:

- a. temeljno istraživanje;
- b. industrijsko istraživanje;
- c. eksperimentalni razvoj;
- d. studije izvedivosti.

(1) Prihvatljivi troškovi projekata istraživanja i razvoja, raspoređeni u posebnu kategoriju istraživanja i razvoja, su sljedeći:

- a. troškovi osoblja: istraživača, tehničara i ostalog pomoćnog osoblja zaposlenog na istraživačkom projektu;
- b. troškovi instrumenata i opreme, u opsegu i u razdoblju u kojem se upotrebljavaju za projekt. Ako se ti instrumenti i oprema ne upotrebljavaju za projekt tijekom čitavog njihova vijeka trajanja, prihvatljivim troškovima smatraju se, u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta;

- c. troškovi zgrada i zemljišta, u mjeri i za razdoblje u kojem se upotrebljavaju za projekt. Za zgrade se, u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, prihvatljivim troškovima smatraju samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta. Za zemljište, prihvatljivi troškovi su troškovi ustupanja na komercijalnoj osnovi i stvarno nastali kapitalni troškovi;
- d. troškovi ugovornih istraživanja znanja i patenata kupljenih ili licenciranih od vanjskih izvora popo tržišnim uvjetima te troškovi savjetodavnih i sličnih usluga koje se upotrebljavaju isključivo za projekt;
- e. dodatni režijski troškovi i ostali izdaci poslovanja, uključujući troškove materijala, potrošne robe i sličnih proizvoda, nastali izravno kao posljedica projekta; ne dovodeći u pitanje članak 8. stavak 1. treću rečenicu ovog Programa, takvi troškovi projekta istraživanja i razvoja mogu se izračunati i na temelju pojednostavljenog pristupa troškovima u obliku fiksne stope od najviše 20 %, koja se primjenjuje na ukupne prihvatljive troškove projekta istraživanja i razvoja iz točaka od a. do d. ovog stavka. U tom slučaju troškovi projekta istraživanja i razvoja koji se upotrebljavaju za izračun neizravnih troškova utvrđuju se na temelju uobičajenih računovodstvenih praksi i obuhvaćaju samo prihvatljive troškove projekata istraživanja i razvoja iz točaka od a. do d. ovog stavka.

(2) Prihvatljivi troškovi za studije izvedivosti su troškovi studije.

(3) Intenzitet potpore za svakog korisnika ne premašuje:

- a. 100 % prihvatljivih troškova za temeljno istraživanje;
- b. 50 % prihvatljivih troškova za industrijsko istraživanje;
- c. 25 % prihvatljivih troškova za eksperimentalni razvoj;
- d. 50 % prihvatljivih troškova za studije izvedivosti.

(4) Intenziteti potpore za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj mogu se povećati do maksimalnog intenziteta potpore od 80 % prihvatljivih troškova u skladu sa sljedećim točkama od a. do d., pri čemu se točke b., c. i d. ne smiju međusobno kombinirati :

- a. za 10 postotnih bodova za srednja poduzeća i za 20 postotnih bodova za mala poduzeća;
- b. za 15 postotnih bodova ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - i. projekt uključuje učinkovitu suradnju:

- među poduzetnicima od kojih je najmanje jedan MSP ili se provodi u najmanje dvije države članice ili u jednoj državi članici i državi koja je ugovorna stranka Sporazuma o EGP-a, a niti jedan poduzetnik sam ne snosi više od 70 % prihvatljivih troškova; ili
 - između jednog poduzetnika i jedne ili više organizacija za istraživanje i širenje znanja, pri čemu ta organizacija/organizacije snose najmanje 10 % prihvatljivih troškova i imaju pravo na objavljivanje vlastitih rezultata istraživanja;
- ii. rezultati projekta priopćuju se širokom krugu na konferencijama, objavom, u repozitorijima s javnim pristupom, ili besplatnim računalnim programima i računalnim programima otvorenim kodom
 - iii. korisnik se obvezuje pravodobno staviti na raspolaganje licencije za rezultate istraživanja potpomognutih projekata istraživanja i razvoja koji su zaštićeni pravima intelektualnog vlasništva po tržišnoj cijeni te na neisključivoj i nediskriminirajućoj osnovi kako bi ih zainteresirane strane u EGP-u mogle koristiti.
 - iv. projekt istraživanja i razvoja provodi se u potpomognutoj regiji koja ispunjava uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora;
- c. za 5 postotnih bodova ako se projekt istraživanja i razvoja provodi u potpomognutoj regiji koja ispunjava uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora;
- d. za 25 postotnih bodova ako je projekt istraživanja i razvoja:
- i. država članica na temelju otvorenog poziva odabrala da bude dio projekta koji su zajednički osmisile najmanje tri države članice ili ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u;
 - ii. ako projekt istraživanja i razvoja uključuje stvarnu suradnju među poduzetnicima iz najmanje dvije države članice ili ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u ako je korisnik MSP, ili iz najmanje tri države članice ili ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u ako je korisnik veliko poduzeće; i
 - iii. ako je ispunjen barem jedan od sljedeća dva uvjeta:
 - rezultati projekta priopćuju se širokom krugu u najmanje tri države članice ili ugovorne stranke u okviru Sporazuma o EGP-u na konferencijama, objavljinjem, u repozitorijima s javnim pristupom, ili besplatnim računalnim programima i računalnim programima s otvorenim kodom, ili
 - korisnik se obvezuje pravodobno staviti na raspolaganje licencije za rezultate istraživanja potpomognutih projekata istraživanja i razvoja koji su zaštićeni pravima intelektualnog vlasništva po tržišnoj cijeni te na neisključivoj i

nediskriminirajućoj osnovi kako bi ih zainteresirane strane u EGP-u mogle koristiti.

(5) Intenziteti potpora za studije izvedivosti mogu se uvećati za 10 postotnih bodova za srednja poduzeća i 20 postotnih bodova za mala poduzeća.

Članak 29.

Potpore za ulaganje u istraživačke infrastrukture

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva

(1) „**istraživačka infrastruktura**” znači objekti, resursi i s tim povezane usluge koje znanstvenici upotrebljavaju za provedbu istraživanja u svojem polju te obuhvaća znanstvenu opremu ili komplete instrumenata, resurse koji se temelje na znanju kao što su zbirke, arhivi i strukturirani znanstveni podatci, infrastrukture koje se temelje na informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, kao što su infrastruktura GRID, računalna, programerska i komunikacijska infrastruktura, te sva druga sredstva jedinstvene prirode koja su bitna za istraživanje. Takve infrastrukture mogu biti „na jednome mjestu” ili „raspodijeljene” (organizirana mreža resursa) u skladu s člankom 2. točkom (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (40);

HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za ulaganje u istraživačke infrastrukture koje podrazumijevaju potpore za izgradnju ili nadogradnju istraživačkih infrastruktura koje obavljaju ekonomsku djelatnost uz ispunjavanje uvjeta navedenih u stvcima 2. do 7. ovog članka Programa i Poglavlju I Uredbe o skupnom izuzeću s izmjenama iz čl. 1. st. 1.-7. Izmjene Uredbe, te koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(2) Ako istraživačka infrastruktura obavlja i ekonomske i neekonomske djelatnosti, financiranje, troškovi i prihodi svake vrste djelatnosti navode se zasebno na temelju dosljedno primjenjivanih i objektivno opravdanih načela troškovnog računovodstva.

(3) Cijena koja se naplaćuje za upravljanje infrastrukturom ili upotrebljavanje infrastrukture odgovara tržišnoj cijeni.

(4) Pristup infrastrukturi otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi. Poduzetnicima koji su finansirali najmanje 10 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašteni pristup uz povoljnije uvjete. Radi izbjegavanja prekomjerne nadoknade, taj je pristup razmjeran doprinosu poduzetnika u troškovima ulaganja, a uvjeti povlaštenog pristupa su javni.

(5) Prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu.

(6) Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

(7) Ako istraživačka infrastruktura primi javno financiranje i za ekonomске i neekonomске djelatnosti, države članice uspostavljaju sustav praćenja i povrata sredstava kako bi se osiguralo da kao posljedica povećanja udjela ekonomskih djelatnosti u odnosu na situaciju koja se predviđala u vrijeme dodjele potpore nije došlo do premašivanja primjenjivog intenziteta potpore.

Članak 30.

Potpore za inovacijske klaster

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva

(1) „**inovacijski klasteri**” znači strukture ili organizirane skupine neovisnih strana (kao što su inovativna novoosnovana poduzeća, mala, srednja i velika poduzeća te organizacije za istraživanje i širenje znanja, istraživačke infrastrukture, infrastrukture za testiranje i eksperimentiranje, digitalnoinovacijske centre, neprofitne organizacije i ostali povezani gospodarski subjekti) osnovane u cilju poticanja inovacijskih aktivnosti i novih načina suradnje, na primjer digitalnim sredstvima, dijeljenjem i/ili promicanjem dijeljenja objekata i razmjenom znanja i stručnosti te učinkovitim doprinosom prijenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i suradnji među poduzetnicima i ostalim organizacijama u klasteru. Digitalnoinovacijski centri (uključujući europske digitalnoinovacijske centre koji se financiraju u okviru programa Digitalna Europa pod centralnim upravljanjem uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća (3)) subjekti su čiji je cilj poticanje široke primjene digitalnih tehnologija kao što su umjetna inteligencija, računalstvo u oblaku, računalstvo na rubu mreže i računalstvo visokih performansi te kibersigurnost u industriji (posebno u MSP-ovima) i organizacijama javnog sektora. Digitalnoinovacijski centri mogu se sami po sebi smatrati inovacijskim klasterom za potrebe ove Uredbe;

(2) Potpore za inovacijske klastere dodjeljuju se isključivo pravnom subjektu koji vodi inovacijski klaster (organizacija klastera).

(3) Pristup prostorima, objektima i djelatnostima klastera otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentan i nediskriminirajući način. Poduzetnicima koji su financirali najmanje 10 % troškova inovacijskog klastera može se odobriti povlašteni pristup uz povoljnije uvjete. Radi izbjegavanja prekomjerne nadoknade, taj je pristup razmjeran doprinosu poduzetnika u troškovima ulaganja, a uvjeti povlaštenog pristupa su javni.

(4) Naknade koje se naplaćuju za korištenje objekata klastera i za sudjelovanje u aktivnostima klastera odgovaraju tržišnoj cijeni ili odražavaju njihove troškove uključujući razumno maržu.

(5) Potpore za ulaganje mogu se dodijeliti za izgradnju ili nadogradnju inovacijskih klastera. Prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu.

(6) Intenzitet potpore za ulaganje u inovacijske klastere ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za inovacijske klastere koji se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za inovacijske klastere koji se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

(7) Za rad inovacijskih klastera može se dodijeliti operativna potpora. Razdoblje potpore ne premašuje deset godina.

(8) Prihvatljivim troškovima operativne potpore za inovacijske klastere smatraju se troškovi rada zaposlenika i administrativni troškovi (uključujući režijske troškove) koji se odnose:

- a. na poticanje klastera u cilju olakšavanja suradnje, razmjene informacija i pružanja ili usmjeravanja specijaliziranih i prilagođenih usluga poslovne podrške;
- b. na promidžbu klastera kako bi se povećalo sudjelovanje novih poduzetnika ili organizacija i povećala vidljivost;
- c. na upravljanje objektima klastera; na organizaciju programa izobrazbe, radionica i konferencija kako bi se poticala razmjena znanja, povezivanje i transnacionalna suradnja.

(9) Intenzitet operativne potpore ne premašuje 50 % ukupnih prihvatljivih troškova tijekom razdoblja tijekom kojeg se dodjeljuje potpora.

Članak 31.

Potpore za inovacije za MSP-ove

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva

(1) Potpore za inovacije za MSP-ove dodjeljuju se ukoliko su ispunjeni kriteriji iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(2) Prihvatljivi troškovi su sljedeći:

- a. troškovi dobivanja, potvrđivanja i obrane patenata i ostale nematerijalne imovine;
- b. troškovi upućivanja visokokvalificiranog osoblja iz organizacije za istraživanje i širenje znanja ili velikog poduzeća na rad na djelatnostima istraživanja, razvoja i inovacije na novootvorenom radnom mjestu u okviru korisnika, pod uvjetom da se time ne zamjenjuje ostalo osoblje;
- c. troškovi savjetodavnih usluga za inovacije i podrške inovacijama uključujući usluge koje pružaju organizacije za istraživanje i širenje znanja, istraživačke infrastrukture, infrastrukture za testiranje i eksperimentiranje ili inovacijski klasteri.;

(3) Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

- (4) U posebnom slučaju potpora za savjetodavne i pomoćne usluge za inovacije, intenzitet potpore može se povećati do 100 % prihvatljivih troškova, pod uvjetom da ukupni iznos potpore za savjetodavne i pomoćne usluge za inovacije ne premašuje 200 000 EUR po poduzetniku tijekom bilo kojeg trogodišnjeg razdoblja.

Članak 32.

Potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva

- (1) Potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja dodjeljuju se ukoliko su ispunjeni kriteriji iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.
- (2) Potpore velikim poduzetnicima spojive su samo ako ti poduzetnici učinkovito surađuju s MSP-ovima u djelatnosti kojoj je dodijeljena potpora, a MSP-ovi s kojima surađuju snose najmanje 30 % ukupnih prihvatljivih troškova.
- (3) Prihvatljivi troškovi su sljedeći:
- a. troškovi osoblja;
 - b. troškovi instrumenata, opreme, zgrada i zemljišta, u opsegu i u razdoblju u kojem se upotrebljavaju za projekt;
 - c. troškovi istraživanja koje se provodi na temelju ugovora, troškovi znanja i patenata koji se pribavljaju ili licencijom ustupaju od drugih strana po tržišnim uvjetima;
 - d. dodatni režijski troškovi i ostali troškovi poslovanja, uključujući troškove materijala, potrošne robe i sličnih proizvoda, nastali izravno uslijed projekta.
- (4) Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova za MSP-ove.

Članak 33.

Potpore za istraživanje i razvoj u sektoru ribarstva i akvakulture

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva

- (1) Potpore za istraživanje i razvoj u sektoru ribarstva i akvakulture dodjeljuju se ukoliko su ispunjeni kriteriji iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa. Projekt kojem je dodijeljena potpora u interesu je svih poduzetnika u dotičnom sektoru ili podsektoru.
- (2) Prije datuma početka projekta kojem je dodijeljena potpora na internetu se objavljuju sljedeći podatci:

- a. da će se projekt kojem je dodijeljena potpora provesti;
- b. ciljevi projekta kojem je dodijeljena potpora;
- c. približni datum objave očekivanih rezultata projekta kojem je dodijeljena potpora i njihovo mjesto objave na internetu;

d. napomena da će rezultati projekta kojem je dodijeljena potpora biti besplatno dostupni svim poduzetnicima koji djeluju u određenom sektoru ili podsektoru.

(3) Rezultati projekta kojem je dodijeljena potpora dostupni su na internetu od datuma završetka potpomognutog projekta ili od datuma na koji se informacije o tim rezultatima dadu članovima određene organizacije, ovisno o tome što nastupi prije. Rezultati ostaju dostupni na internetu tijekom razdoblja od najmanje 5 godina počevši od datuma završetka projekta kojem je dodijeljena potpora.

(4) Potpore se dodjeljuju izravno organizaciji za istraživanje i širenje znanja te ne uključuju izravnu dodjelu potpora koje nisu povezane s istraživanjem poduzetniku koji proizvodi, prerađuje ili stavlja na tržište proizvode ribarstva i akvakulture.

(5) Prihvatljivi troškovi su oni utvrđeni u članku 28. stavak 1. za potpore za projekte istraživanja i razvoja.

(6) Intenzitet potpore ne premašuje 100 % prihvatljivih troškova.

POGLAVLJE IV.

POTPORE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

Članak 34.

Potpore za ulaganje u zaštitu okoliša, uključujući dekarbonizaciju

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva i jamstvo

(1) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za zaštitu okoliša, uključujući potpore za smanjenje i uklanjanje emisija stakleničkih plinova, spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u Uvodnim odredbama ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(1.a) Ovaj se članak ne primjenjuje na mjere za koje su utvrđena posebna pravila u člancima 36.a, 36.b i od 38. do 48. Uredbe o skupnom izuzeću odnosno u člancima 34.a., 34.b., 35., 35.a., 35.b., 36., 37. ovog Programa. Ovaj se članak ne primjenjuje ni na ulaganja u opremu, strojeve i objekte za industrijsku proizvodnju koji upotrebljavaju fosilna goriva, uključujući one

koji upotrebljavaju prirodni plin. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost dodjele potpore za ugradnju dodatnih komponenti kojima se poboljšava razina zaštite okoliša postojeće opreme, strojeva i industrijskih proizvodnih postrojenja, u kojem slučaju ulaganje ne dovodi ni do povećanja proizvodnog kapaciteta ni do veće potrošnje fosilnih goriva.

(1.b) Ovaj se članak primjenjuje i na ulaganja u opremu i strojeve koji upotrebljavaju vodik te u infrastrukturu za njegov prijevoz u mjeri u kojoj se vodik koji se upotrebljava ili prevozi smatra vodikom iz obnovljivih izvora. Primjenjuje se i na ulaganja u opremu i strojeve koji upotrebljavaju goriva dobivena iz vodika čiji energetski sadržaj potječe iz obnovljivih izvora koji nisu biomasa i koja su proizvedena u skladu s metodologijama utvrđenima za obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena upotrebi u prometu u Direktivi (EU) 2018/2001 i njezinim provedbenim ili delegiranim aktima.

Ovaj se članak primjenjuje i na potpore za ulaganja u postrojenja, opremu i strojeve koji proizvode ili upotrebljavaju vodik koji se proizvodi iz električne energije, a koji se ne smatra vodikom iz obnovljivih izvora, te namjensku infrastrukturu iz članka 2. točke 130. Uredbe o skupnom izuzeću, zadnje rečenice za njegov prijevoz, u mjeri u kojoj se može dokazati da se proizvedenim, upotrijebljениm ili prevezениm vodikom iz električne energije ostvaruju uštede emisija stakleničkih plinova u životnom ciklusu od najmanje 70 % u odnosu na usporedno fosilno gorivo od 94 g CO₂eq/MJ. Kako bi se utvrdile uštede emisija stakleničkih plinova u životnom ciklusu u skladu s ovim podstavkom, emisije stakleničkih plinova povezane s proizvodnjom električne energije korištene za proizvodnju ugljika određuje marginalna jedinica za proizvodnju energije u zoni trgovanja u kojoj se elektrolizator nalazi u razdobljima obračuna odstupanja kada elektrolizator troši električnu energiju iz mreže.

U slučajevima iz prvog i drugog podstavka tijekom cijelog trajanja ulaganja smije se upotrebljavati, prevoziti ili, prema potrebi, proizvoditi samo vodik koji ispunjava uvjete iz tih podstavaka. Država članica mora ishoditi obvezu u tu svrhu.

(2) Ulaganje mora ispunjavati jedan od sljedećih uvjeta:

- a. njime se omogućuje provedba projekta koji dovodi do povećanja razine zaštite okoliša koja proizlazi iz djelatnosti korisnika iznad razina normi Unije koje su na snazi, bez obzira na postojanje obveznih nacionalnih normi koje su strože od normi Unije; u slučaju projekata povezanih s namjenskom infrastrukturom iz članka 2. točke 130. Uredbe o skupnom izuzeću zadnje rečenice za vodik u smislu stavka 1.b, za otpadnu toplinu ili za CO₂ ili projekata koji tu infrastrukturu uključuju, ili u slučaju projekata koji uključuju priključenje na energetsku infrastrukturu za vodik u smislu stavka 1.b, za otpadnu toplinu ili za CO₂, povećanje zaštite okoliša može biti posljedica djelatnosti drugog subjekta uključenog u infrastrukturni lanac; ili ;
- b. njime se omogućuje provedba projekta koji dovodi do povećanja razine zaštite okoliša djelatnosti korisnika ako norme Unije ne postoje; u slučaju projekata

povezanih s namjenskom infrastrukturom iz članka 2. točke 130. Uredbe o skupnom izuzeću zadnje rečenice za vodik u smislu stavka 1.b, za otpadnu toplinu ili za CO₂ ili projekata koji tu infrastrukturu uključuju, ili u slučaju projekata koji uključuju priključenje na energetsku infrastrukturu za vodik u smislu stavka 1.b, za otpadnu toplinu ili za CO₂, povećanje zaštite okoliša može biti posljedica djelatnosti drugog subjekta uključenog u infrastrukturni lanac; ili .

- c. omogućuje provedbu projekta koji dovodi do povećanja razine zaštite okoliša za djelatnosti korisnika radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, ali još nisu na snazi; u slučaju projekata povezanih s namjenskom infrastrukturom iz članka 2. točke 130. Uredbe o skupnom izuzeću zadnje rečenice za vodik u smislu stavka 1.b, otpadnu toplinu ili CO₂ ili projekata koji tu infrastrukturu uključuju, ili u slučaju projekata koji podrazumijevaju priključenje na energetsku infrastrukturu za vodik u smislu stavka 1.b, otpadnu toplinu ili CO₂, povećanje zaštite okoliša može biti posljedica djelatnosti drugog subjekta uključenog u infrastrukturni lanac.

(2.a) Ulaganja u hvatanje i prijevoz CO₂ ispunjavaju sljedeće kumulativne uvjete:

- a. hvatanje i/ili prijevoz CO₂, uključujući pojedinačne elemente lanca hvatanja i skladištenja ili hvatanja i korištenja ugljika, integriraju se u potpuni lanac hvatanja i skladištenja ugljika i/ili hvatanja i korištenja ugljika;
- b. neto sadašnja vrijednost projekta ulaganja tijekom njegova vijeka trajanja negativna je. Za potrebe izračuna neto sadašnje vrijednosti projekta u obzir se uzimaju izbjegnuti troškovi emisija CO₂;
- c. prihvatljivi troškovi isključivo su dodatni troškovi ulaganja koji proizlaze iz hvatanja CO₂ iz postrojenja koja emitiraju CO₂ (industrijska postrojenja ili elektrane) ili izravno iz okolnog zraka, kao i iz privremenog skladištenja i prijevoza uhvaćenih emisija CO₂.

(2.b) Ako je cilj potpore smanjenje ili izbjegavanje izravnih emisija, potpora ne smije samo istisnuti predmetne emisije iz jednog sektora u drugi, nego mora dovesti do ukupnog smanjenja ciljanih emisija; konkretno, kad je cilj potpore smanjenje emisija stakleničkih plinova, potpora ne smije samo istisnuti te emisije iz jednog sektora u drugi, nego mora dovesti do njihova ukupnog smanjenja

(3) Potpore se ne dodjeljuju ako je jedini cilj ulaganja osigurati da se poduzetnici pridržavaju normi Unije koji su na snazi. Potpore kojima se poduzetnicima omogućuje usklađivanje s normama Unije koje su donesene, ali još nisu na snazi, mogu se dodijeliti na temelju ovog članka pod uvjetom da je ulaganje za koje se dodjeljuje potpora provedeno i dovršeno najmanje 18 mjeseci prije datuma stupanja na snagu predmetne norme.

(4) Prihvatljivi troškovi dodatni su troškovi ulaganja utvrđeni usporedbom troškova ulaganja s troškovima protučinjeničnog scenarija koji bi se odvio da nema potpore, kako slijedi:

- a. ako se protučinjenični scenarij sastoji od provedbe ulaganja koje je manje pogodno za okoliš i koje odgovara uobičajenoj poslovnoj praksi u predmetnom sektoru ili za predmetnu djelatnost, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i troškova ulaganja koje je manje pogodno za okoliš;
- b. ako se prema protučinjeničnom scenariju isto ulaganje provodi kasnije, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i neto sadašnje vrijednosti troškova kasnijeg ulaganja, diskontiranih do trenutka u kojem bi se provelo ulaganje kojem je dodijeljena potpora;
- c. ako se prema protučinjeničnom scenariju provodi održavanje postojećih postrojenja i opreme u pogonu, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i neto sadašnje vrijednosti ulaganja u održavanje, popravak i modernizaciju postojećih postrojenja i opreme, diskontiranih do trenutka u kojem bi se provelo ulaganje kojem je dodijeljena potpora;
- d. u slučaju opreme koja je predmet ugovorâ o najmu, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike u neto sadašnjoj vrijednosti između najma opreme za koju se dodjeljuje državna potpora i najma opreme koja je manje pogodna za okoliš koja bi se unajmljivala bez potpore; troškovi najma ne uključuju troškove povezane s upotrebom opreme ili postrojenja (troškovi goriva, osiguranje, održavanje, ostali potrošni materijal), bez obzira na to jesu li oni dio ugovora o najmu.

U svim situacijama navedenima u prvom podstavku, točkama od (a) do (d), protučinjenični scenarij odgovara ulaganju s usporedivim izlaznim kapacitetom i vijekom trajanja koji je u skladu s normama Unije koje su već na snazi. Protučinjenični scenarij vjerodostojan je s obzirom na pravne zahtjeve, tržišne uvjete i poticaje koji proizlaze iz sustava Europske unije za trgovanje emisijama.

Ako se ulaganje za koje se dodjeljuje državna potpora sastoji od nadogradnje dodatne komponente na već postojeći objekt, za koji ne postoji protučinjenično ulaganje koje je manje pogodno za okoliš, prihvatljivi troškovi ukupni su troškovi ulaganja.

Ako se ulaganje za koje se dodjeljuje državna potpora sastoji od izgradnje namjenske infrastrukture iz članka 2. točke 130. Uredbe o skupnom izuzeću zadnje rečenice za vodik u smislu stavka 1.b ovog članka , otpadnu toplinu ili CO₂, koja je potrebna kako bi se omogućilo povećanje razine zaštite okoliša iz stavaka 2. i 2.a ovog članka, prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi ulaganja. Troškovi izgradnje ili nadogradnje postrojenja za skladištenje, uz iznimku postrojenja za skladištenje vodika iz obnovljivih izvora i vodika obuhvaćenih stavkom 1.b drugim podstavkom ovog članka, nisu prihvatljivi.

Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine zaštite okoliša nisu prihvatljivi..

(5) Intenzitet potpore ne premašuje 40 % prihvatljivih troškova. Ako ulaganje, uz iznimku onog ulaganja koje se oslanja na upotrebu biomase, rezultira smanjenjem izravnih emisija stakleničkih plinova od 100 %, intenzitet potpore može dosegnuti 50 %.

(6) U slučaju ulaganja koja se odnose na hvatanje i skladištenje ugljika i/ili hvatanje i korištenje ugljika, intenzitet potpore ne premašuje 30 % prihvatljivih troškova.

(7) Intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima i za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima.

(8) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

(9) Intenzitet potpore može dosegnuti 100 % troškova ulaganja ako se potpora dodjeljuje u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u članku 2. točki 38. Uredbe o skupnom izuzeću, ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a. dodjela potpore temelji se na objektivnim, jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima ex ante i objavljenima najmanje šest tjedana prije roka za podnošenje zahtjeva, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b. tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;
- c. isključuju se ex post prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka);
- d. najmanje 70 % ukupnih kriterija odabira koji se primjenjuju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se u smislu potpore u odnosu na doprinos projekta okolišnim ciljevima mjere, na primjer zatražena potpora po jedinici razine zaštite okoliša koju treba pružiti.

(10) Kao alternativa stvcima od 4. do 9. ovog članka, iznos potpore ne premašuje razliku između troškova ulaganja izravno povezanih s postizanjem više razine zaštite okoliša i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova ex ante na temelju razumnih predviđanja i provjerava mehanizmom povrata sredstava ex post.

(11) Odstupajući od stavka 4., prvog podstavka, točaka od (a) do (d) ovog članka te stavaka 9. i 10. ovog članka, prihvatljivi troškovi mogu se utvrditi bez utvrđivanja protučinjeničnog scenarija i u nedostatku konkurentnog natječajnog postupka. U tom slučaju prihvatljivi

troškovi su troškovi ulaganja izravno povezani s postizanjem više razine zaštite okoliša, a primjenjivi intenziteti potpora i bonusi utvrđeni u stavcima od 5., 6. do 8. ovog članka smanjuju se za 50 %.

Članak 34. a

Potpore za ulaganje u nabavu čistih vozila ili vozila s nultim emisijama i prilagodbu vozila

(1) Potpore za ulaganje u nabavu čistih vozila ili vozila s nultim emisijama za cestovni promet, željeznički promet, promet unutarnjim plovnim putovima i pomorski promet te ulaganje u prilagodbu vozila, osim zrakoplova, koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao čista vozila i vozila s nultim emisijama spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Uvodnim odredbama ovog Programa.

(2) Potpore se dodjeljuju za kupnju ili najam, u trajanju od najmanje 12 mjeseci, čistih vozila koja barem djelomično pokreće električna energija ili vodik ili vozila s nultim emisijama te za prilagodbu vozila koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao čista vozila ili vozila s nultim emisijama.

(3) Prihvatljivi troškovi su sljedeći:

- a. za ulaganja koja se sastoje od kupnje čistih vozila ili vozila s nultim emisijama prihvatljivi su dodatni troškovi kupnje čistog vozila ili vozila s nultim emisijama. Oni se izračunavaju kao razlika između troškova ulaganja u kupnju čistog vozila ili vozila s nultim emisijama i troškova ulaganja u kupnju vozila iste kategorije koje je u skladu s primjenjivim normama Unije koje su već na snazi i koje bi bilo nabavljeno bez potpore;
- b. za ulaganja koja se sastoje od najma čistih vozila ili vozila s nultim emisijama prihvatljivi su dodatni troškovi najma čistog vozila ili vozila s nultim emisijama. Oni se izračunavaju kao razlika između neto sadašnje vrijednosti najma čistog vozila ili vozila s nultim emisijama i neto sadašnje vrijednosti najma vozila iste kategorije koje je u skladu s primjenjivim normama Unije koje su već na snazi i koje bi bilo unajmljeno bez potpore. Za potrebe utvrđivanja prihvatljivih troškova, operativni troškovi povezani s radom vozila, uključujući troškove energije, osiguranja i održavanja, ne uzimaju se u obzir, bez obzira na to jesu li uključeni u ugovor o najmu;
- c. za ulaganja koja se sastoje od prilagodbe vozila koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao čista vozila ili vozila s nultim emisijama prihvatljivi su troškovi ulaganja u prilagodbu.

(4) Potpore na temelju ovog članka dodjeljuju se u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u članku 2. točki 38. Uredbe o skupnom izuzeću, ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a. dodjela potpore temelji se na objektivnim, jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima ex ante i objavljenima najmanje šest tjedana prije roka za podnošenje zahtjeva, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b. tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;
- c. isključuju se *ex post* prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka);
- d. najmanje 70 % ukupnih kriterija odabira koji se primjenjuju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se u smislu potpore u odnosu na doprinos projekta okolišnim ciljevima mjere, na primjer zatražena potpora po čistom vozilu ili vozilu s nultim emisijama.

(5) Ako se potpore dodjeljuju u konkurentnom natječajnom postupku koji je u skladu s uvjetima iz stavka 4. ovog članka, intenzitet potpore ne premašuje:

- a. 100 % prihvatljivih troškova kupnje ili najma vozila s nultim emisijama ili prilagodbe vozila koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao vozila s nultim emisijama;
- b. 60 % prihvatljivih troškova kupnje ili najma čistih vozila ili prilagodbe koja vozilima omogućuje da se kvalificiraju kao čista vozila.

(6) Odstupajući od stavka 4. ovog članka, potpore se mogu dodijeliti izvan konkurentnog natječajnog postupka ako se dodjeljuju na temelju programa potpora.

U tim slučajevima intenzitet potpore ne premašuje 20 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova za vozila s nultim emisijama te za 20 postotnih bodova za srednja poduzeća ili za 30 postotnih bodova za mala poduzeća.

(7) Odstupajući od stavka 4. ovog članka, potpore se mogu dodijeliti i izvan konkurentnog natječajnog postupka ako se dodjeljuju poduzetnicima kojima je dodijeljen ugovor o javnim uslugama za pružanje usluga javnog prijevoza putnika kopnom, željeznicom ili vodom na temelju otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg javnog natječaja samo za nabavu čistih vozila ili vozila s nultim emisijama koja se upotrebljavaju za pružanje usluga javnog prijevoza putnika koje podliježu ugovoru o javnim uslugama.

U tom slučaju intenzitet potpore ne premašuje 40 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova za vozila s nultim emisijama.

Članak 34.b

Potpore za ulaganje u infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom

(1) Potpore za ulaganje u infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom spojive su s unutarnjim tržistem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Uvodnim odredbama ovog Programa.

(2) Ovaj članak obuhvaća samo potpore koje se dodjeljuju za infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom kojima se vozila, mobilna terminalna oprema ili mobilna oprema za zemaljske usluge opskrbljuju električnom energijom ili vodikom. Za infrastrukturu za opskrbu vodikom kojoj je dodijeljena potpora, država članica od korisnika ishodi obvezu da će najkasnije do 31. prosinca 2035. infrastruktura za opskrbu isključivo opskrbljivati vodikom iz obnovljivih izvora. Ovaj se članak ne primjenjuje na potpore za ulaganja koja se odnose na infrastrukturu za punjenje i opskrbu gorivom u lukama.

(3) Prihvatljivi troškovi su troškovi izgradnje, ugradnje, nadogradnje ili proširenja infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom. Ti troškovi mogu uključivati troškove same infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom i povezane tehničke opreme, troškove ugradnje ili nadogradnje električnih ili drugih komponenti, uključujući električne kable i strujne transformatore za povezivanje infrastrukture za punjenje ili opskrbu na mrežu ili na lokalnu jedinicu za proizvodnju ili skladištenje električne energije ili vodika, kao i troškove građevinskih radova, adaptacije zemljišta ili cesta, troškove ugradnje i troškove za ishođenje povezanih dozvola.

Prihvatljivi troškovi mogu obuhvaćati i troškove ulaganja u proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora na lokaciji i troškove ulaganja u jedinice za skladištenje električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora. Nominalni proizvodni kapacitet postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora ili vodika iz obnovljivih izvora na lokaciji ne premašuje najveću nazivnu snagu ili kapacitet opskrbe gorivom infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom na koju je priključeno.

(4) Potpore na temelju ovog članka dodjeljuju se u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u članku 2. točki 38. Uredbe o skupnom izuzeću, ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a. dodjela potpore temelji se na objektivnim, jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima *ex ante* i objavljenima najmanje šest tjedana prije roka za podnošenje zahtjeva, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b. tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;

- c. isključuju se ex post prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka);
- d. najmanje 70 % ukupnih kriterija odabira koji se primjenjuju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se u smislu potpore u odnosu na doprinos projekta okolišnim ciljevima mjere, na primjer zatražena potpora po mjestu za punjenje ili opskrbu gorivom.

(5) Ako se potpore dodjeljuju u konkurentnom natječajnom postupku koji je u skladu s uvjetima iz stavka 4. ovog članka, intenzitet potpore može dosegnuti do 100 % prihvatljivih troškova.

(6) Odstupajući od stavka 4. ovog članka, potpora se može dodijeliti bez konkurentnog natječajnog postupka ako se dodjeljuje na temelju programa potpora. U tom slučaju intenzitet potpore ne premašuje 20 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može biti povećan za 20 postotnih bodova za srednja poduzeća i 30 postotnih bodova za mala poduzeća.

Intenzitet potpore može se povećati i za 15 postotnih bodova za ulaganja u potpomognutim područjima utvrđenima u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku dodjele potpore u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora ili za pet postotnih bodova za ulaganja u potpomognutim područjima utvrđenima u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku dodjele potpore u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora.

(7) Potpora koja se dodjeljuje bilo kojem poduzetniku ne smije premašiti 40 % ukupnog proračuna predmetnog programa.

(8) Ako je infrastruktura za punjenje ili opskrbu gorivom otvorena za pristup korisnicima koji nisu korisnici potpore, potpora se dodjeljuje samo za izgradnju, ugradnju, nadogradnju ili proširenje javno dostupne infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom kojom se korisnicima osigurava nediskriminirajući pristup, među ostalim u pogledu tarifa, autentifikacije i načinâ plaćanja te drugih uvjeta korištenja. Naknade za korištenje infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom koje se naplaćuju korisnicima koji nisu korisnici potpore odgovaraju tržišnim cijenama.

(9) Operatori infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom koji nude ili dopuštaju plaćanja na temelju ugovora za svoju infrastrukturu ne smiju diskriminirati pružatelje usluga mobilnosti, na primjer primjenom uvjeta povlaštenog pristupa ili diferencijacijom cijena bez objektivnog opravdanja.

(10) Potreba za potporom za ulaganje u infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom iste kategorije kao ona za koju će se pružati potpora (na primjer, za infrastrukturu za punjenje: uobičajena ili velika snaga) utvrđuje se ex ante otvorenim javnim savjetovanjem ili neovisnom studijom tržišta koji u trenutku stupanja na snagu mjere potpore nisu stariji od jedne godine. Konkretno, utvrđuje se je li vjerojatno da se takva ulaganja neće provoditi pod komercijalnim uvjetima u roku od 3 godine od stupanja na snagu mjere potpore.

Obveza provedbe ex ante otvorenog javnog savjetovanja ili neovisne studije tržišta utvrđena u prvom podstavku ne primjenjuje se na potpore za izgradnju, ugradnju, nadogradnju ili proširenje infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom koja nije dostupna javnosti.

(11) Odstupajući od stavka 10. ovog članka, pretpostavlja se da je potrebna potpora za infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom za cestovna vozila u područjima u kojima vozila koja pokreće isključivo električna energija (za infrastrukturu za punjenje) ili u kojima vozila koja barem djelomično pokreće vodik (za infrastrukturu za opskrbu gorivom) čine manje od 2 % ukupnog broja vozila iste kategorije registriranih u predmetnoj državi članici. Za potrebe ovog stavka smatra se da osobni automobili i laka gospodarska vozila spadaju u istu kategoriju vozila.

(12) Sve koncesije ili druga odobrenja trećim stranama za upravljanje prihvaćenom infrastrukturom za punjenje ili opskrbu gorivom dodjeljuju se na konkurentnoj, transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi uzimajući u obzir važeće propise o nabavi.

(13) Ako se potpora dodjeljuje za uvođenje nove infrastrukture za punjenje koja omogućuje prijenos električne energije izlazne snage od 22 kW ili manje, infrastruktura mora biti u stanju podržavati funkcionalnosti pametnog punjenja.

Članak 35.

Potpore za ulaganja u mjere energetske učinkovitosti osim za zgrade

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva

(1) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za poboljšanje energetske učinkovitosti osim za zgrade MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i kriterije odredbi sadržanih u ovom članku.

(2) Potpore se ne smiju dodijeliti za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene i koje su na snazi. Potpore se na temelju ovog članka dodjeljuju za ulaganja koja se poduzimaju radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, ali još nisu na snazi pod uvjetom da se ulaganje provede i dovrši najmanje 18 mjeseci prije nego što norme stupe na snagu.

(2.a) Ovaj članak ne primjenjuje se na potpore za kogeneraciju ni potpore za centralizirano grijanje i/ili hlađenje.

(2.b) Potpore za ugradnju energetske opreme na fosilna goriva, uključujući prirodni plin, ne izuzimaju se na temelju ovog članka od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

(3) Prihvatljivi troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za postizanje više razine štednje energije energetske učinkovitosti. Oni se utvrđuju na temelju usporedbe troškova

ulaganja s troškovima protučinjeničnog scenarija do kojeg bi došlo u nedostatku potpore kako slijedi:

- a. ako se protučinjenični scenarij sastoje od provedbe manje energetski učinkovitog ulaganja koje odgovara uobičajenoj poslovnoj praksi u predmetnom sektoru ili za predmetnu djelatnost, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i troškova manje energetski učinkovitog ulaganja;
- b. ako se prema protučinjeničnom scenariju isto ulaganje provodi kasnije, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i neto sadašnje vrijednosti troškova kasnijeg ulaganja, diskontiranih do trenutka u kojem bi se provelo ulaganje kojem je dodijeljena potpora;
- c. ako se prema protučinjeničnom scenariju provodi održavanje postojećih postrojenja i opreme u pogonu, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike između troškova ulaganja za koje se dodjeljuje državna potpora i neto sadašnje vrijednosti ulaganja u održavanje, popravak i modernizaciju postojećih postrojenja i opreme, diskontiranih do trenutka u kojem bi se provelo ulaganje kojem je dodijeljena potpora.
- d. u slučaju opreme koja je predmet ugovorâ o najmu, prihvatljivi troškovi sastoje se od razlike u neto sadašnjoj vrijednosti između najma opreme za koju se dodjeljuje državna potpora i najma manje energetski učinkovite opreme koja bi se unajmljivala u nedostatku potpore; troškovi najma ne uključuju troškove povezane s radom opreme ili postrojenja (troškovi goriva, osiguranje, održavanje, ostali potrošni materijal), bez obzira na to jesu li oni dio ugovora o najmu.

U svim situacijama navedenima u prvom podstavku, protučinjenični scenarij odgovara ulaganju s usporedivim izlaznim kapacitetom i vijekom trajanja koji je u skladu s normama Unije koje su već na snazi. Protučinjenični scenarij vjerodostojan je s obzirom na pravne zahtjeve, tržišne uvjete i poticaje koji proizlaze iz sustava Europske unije za trgovanje emisijama.

Ako se ulaganje sastoje od jasno prepoznatljivog ulaganja usmjerenog isključivo na poboljšanje energetske učinkovitosti za koju ne postoji manje energetski učinkovito protučinjenično ulaganje, prihvatljivi su troškovi ukupni troškovi ulaganja. Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine energetske učinkovitosti nisu prihvatljivi.

(4) Intenzitet potpore ne smije premašiti 30 % prihvatljivih troškova.

(5) Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

(6) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora

i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

(7) Intenzitet potpore može dosegnuti 100 % troškova ulaganja ako se potpora dodjeljuje u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u članku 2. točki 38. Uredbe o skupnom izuzeću, ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a. dodjela potpore temelji se na objektivnim, jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima ex ante i objavljenima najmanje šest tjedana prije roka za podnošenje zahtjeva, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b. tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;
- c. isključuju se ex post prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka);
- d. najmanje 70 % ukupnih kriterija odabira koji se primjenjuju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se u smislu potpore u odnosu na doprinos projekta okolišnim ciljevima mjere, na primjer potpora zatražena po jedinici ušteđene energije ili postignute energetske učinkovitosti. Ti kriteriji ne smiju činiti manje od 70 % ponderiranja svih kriterija odabira(8) Odstupajući od stavka 3. točaka od (a) do (d) i stavka 7. ovog članka, prihvatljivi troškovi mogu se utvrditi bez utvrđivanja protučinjeničnog scenarija i u nedostatku konkurentnog natječajnog postupka. U tom slučaju prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja izravno povezani s postizanjem više razine energetske učinkovitosti, a primjenjivi intenziteti potpora i bonusi utvrđeni u stavcima 4., 5. i 6. ovog članka smanjuju se za 50 %.

Članak 35. a

Potpore za ulaganje u mjere energetske učinkovitosti zgrada

(1) Potpore za ulaganje kojima se poduzetnicima omogućuje postizanje energetske učinkovitosti zgrada spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Uvodnim odredbama ovog Programa.

(2) Potpore se na temelju ovog članka ne dodjeljuju za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene i koje su na snazi.

(3) Potpore se na temelju ovog članka mogu dodijeliti za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, ali koje još nisu na snazi. Ako su relevantne

norme Unije minimalne norme u pogledu energetskih svojstava, potpore se moraju dodijeliti prije nego što norme postanu obvezne za predmetnog poduzetnika. U tom slučaju država članica mora osigurati da korisnici dostave detaljan plan i vremenski raspored obnove iz kojeg je vidljivo da je obnova za koju je dodijeljena potpora dosta na barem za osiguravanje usklađenosti s minimalnim normama u pogledu energetskih svojstava. Ako se relevantne norme Unije razlikuju od minimalnih normi u pogledu energetskih svojstava, ulaganje se mora provesti i dovršiti najmanje 18 mjeseci prije nego što norma Unije stupa na snagu.

(4) Ovaj članak ne primjenjuje se na potpore za kogeneraciju ni potpore za centralizirano grijanje i/ili hlađenje.

(5) Prihvatljivi troškovi ukupni su troškovi ulaganja. Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine energetske učinkovitosti u zgradi nisu prihvatljivi.

(6) Potporama se potiče poboljšanje energetskih svojstava zgrade izmjerena u primarnoj energiji od najmanje: i. 20 % u usporedbi sa stanjem prije ulaganja u slučaju obnove postojećih zgrada, ili ii. 10 % u usporedbi sa stanjem prije ulaganja u slučaju mjera obnove koje se odnose na ugradnju ili zamjenu samo jedne vrste dijelova zgrade kako su definirani u članku 2. stavku 9. Direktive 2010/31/EU i da takve ciljane mjere obnove ne predstavljaju više od 30 % dijela proračuna programa namijenjenog provedbi mjera energetske učinkovitosti, ili iii. 10 % u usporedbi s pragom utvrđenim za zahtjeve za zgrade gotovo nulte energije u nacionalnim mjerama za provedbu Direktive 2010/31/EU u slučaju novih zgrada. Početna potražnja za primarnom energijom i procijenjeno poboljšanje utvrđuju se u odnosu na energetski certifikat definiran u članku 2. stavku 12. Direktive 2010/31/EU.

(7) Potpora za ulaganje u poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade može se kombinirati s potporom za bilo koje ili sve od sljedećih mjer:

- a. ugradnju integrirane opreme na lokaciji za proizvodnju električne energije, grijanja ili hlađenja iz obnovljivih izvora energije, uključujući, ali ne ograničavajući se na fotonaponske ploče i dizalice topline;
- b. ugradnju opreme za skladištenje energije koju proizvode postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji. Oprema za skladištenje godišnje apsorbira najmanje 75 % svoje energije iz izravno povezanog postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;
- c. priključivanje na energetski učinkovit sustav centraliziranoga grijanja i/ili hlađenja te povezanu opremu;
- d. izgradnju i ugradnju infrastrukture za punjenje za korisnike zgrade i povezane infrastrukture, kao što je infrastruktura vodova, ako se parkirališta nalaze unutar zgrade ili u neposrednoj blizini zgrade;
- e. ugradnju opreme za digitalizaciju zgrade, osobito za povećanje njezine pripremljenosti za pametne tehnologije, uključujući pasivno unutarnje ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i pomoći dio širokopojasne

infrastrukture na posjedu na kojem se zgrada nalazi, ali isključujući ožičenje ili kabiranje za podatkovne mreže izvan posjeda;

f. ulaganja u zelene krovove i opremu za zadržavanje i upotrebu kišnice.

U slučaju nekog od tih kombiniranih radova iz točaka od (a) do (f), cijelokupni trošak ulaganja u različita postrojenja i opremu predstavlja prihvatljive troškove. Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine energetske ili ekološke učinkovitosti nisu prihvatljivi.

(8) Potpora se može dodijeliti vlasnicima zgrade ili najmoprimcima, ovisno o tome tko naručuje mjere energetske učinkovitosti.

(9) Potpore se mogu dodijeliti i za poboljšanje energetskog učinka opreme za grijanje ili hlađenje u zgradama.

(10) Potpore za ugradnju energetske opreme na fosilna goriva, uključujući prirodni plin, na temelju ovog članka ne izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

(11) Intenzitet potpore ne premašuje 30 % prihvatljivih troškova.

(12) Odstupajući od stavka 11., ako se ulaganje sastoji od ugradnje ili zamjene samo jedne vrste dijelova zgrade kako su definirani u članku 2. stavku 9. Direktive 2010/31/EU, intenzitet potpore ne premašuje 25 %.

(13) Odstupajući od stavaka 11. i 12., ako se potpore za ulaganja u zgrade koja se provode radi usklađivanja s minimalnim normama u pogledu energetskih svojstava koje ispunjavaju uvjete za norme Unije dodjeljuju manje od 18 mjeseci prije stupanja na snagu normi Unije, intenzitet potpore ne smije premašiti 15 % prihvatljivih troškova ako se ulaganje sastoji od ugradnje ili zamjene samo jedne vrste dijelova zgrade kako su definirani u članku 2. stavku 9. Direktive 2010/31/EU i 20 % u svim ostalim slučajevima.

(14) Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

(15) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

(16) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova u slučaju potpore koje se dodjeljuju za poboljšanje energetske učinkovitosti postojećih zgrada ako se potporama potiče poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade izmjereno u primarnoj energiji od najmanje 40 % u usporedbi sa stanjem prije ulaganja. To povećanje intenziteta potpore ne primjenjuje se ako se ulaganjem ne poboljšavaju energetska svojstva zgrade iznad razine određene minimalnim normama energetskih svojstava koje ispunjavaju uvjete za norme

Unije i koje stupaju na snagu u roku kraćem od 18 mjeseci od trenutka provedbe i dovršetka ulaganja.

članak 35.b.

Potpore za olakšavanje sklapanja ugovora o energetskom učinku

- (1) Potpore za olakšavanje sklapanja ugovora o energetskom učinku spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Potpore se na temelju ovog članka mogu dodijeliti za olakšavanje sklapanja ugovora o energetskom učinku u smislu članka 2. točke 27. Direktive 2012/27/EU.
- (3) Za potpore na temelju ovog članka prihvatljivi su MSP-ovi i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije koji provode mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti i koji su krajnji korisnici potpore.
- (4) Potpore su u obliku nadređenog zajma ili jamstva pružatelju koji provodi mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti na temelju ugovora o energetskom učinku ili se sastoje od finansijskog proizvoda čiji je cilj financiranje pružatelja (npr. faktoring ili forfeiting).
- (5) Trajanje zajma ili jamstva pružatelju koji provodi mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti ne smije biti dulje od 10 godina.
- (6) Ako je potpora u obliku nadređenog zajma, zajedničko ulaganje komercijalnih pružatelja financiranja zaduživanjem nije niže od 30 % vrijednosti temeljnog portfelja ugovorâ o energetskom učinku, a otplata pružatelja mera za poboljšanje energetske učinkovitosti jednak je najmanje nominalnom iznosu zajma.
- (7) Ako se potpora dodjeljuje u obliku jamstva, jamstvo ne premašuje 80 % glavnice temeljnog zajma, a gubitke proporcionalno i pod istim uvjetima snose kreditna institucija i država. Zajamčeni iznos proporcionalno se smanjuje na način da jamstvo nikad ne pokriva više od 80 % neotplaćenog zajma.
- (8) Nominalni iznos ukupnog preostalog financiranja predviđenog po korisniku ne premašuje 30 milijuna EUR.

Članak 36.

Potpore za ulaganja u energetsku učinkovitost zgrada u obliku finansijskih instrumenata

Instrument dodjele potpore: jamstvo

(1) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za ulaganja u energetsku učinkovitost građevina MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(2) Prihvatljivi projekti/ulaganja za dodjelu potpora u skladu s ovim člankom su projekti/ulaganja u poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada.

(2. a.) Potpore dodijeljene za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade mogu se kombinirati s potporama za bilo koju ili sve sljedeće mjere:

- a. ugradnju integrirane opreme na lokaciji za proizvodnju električne energije, grijanja ili hlađenja iz obnovljivih izvora energije, uključujući, ali ne ograničavajući se na fotonaponske ploče i dizalice topline;
- b. ugradnju opreme za skladištenje energije koju proizvode postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji. Oprema za skladištenje godišnje apsorbira najmanje 75 % svoje energije iz izravno povezanog postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;
- c. ulaganja u priključivanje na energetski učinkovit sustav centraliziranoga grijanja i/ili hlađenja te povezani opremu;
- d. izgradnju i ugradnju infrastrukture za punjenje za korisnike zgrade i povezane infrastrukture, kao što je infrastruktura vodova, ako se parkirališta nalaze unutar zgrade ili neposredno uz zgradu;
- e. ugradnju opreme za digitalizaciju zgrade, osobito za povećanje njezine pripremljenosti za pametne tehnologije. Prihvatljiva ulaganja mogu obuhvaćati intervencije ograničene na pasivno interno ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i pomoćni dio širokopojasne infrastrukture na posjedu na kojem se zgrada nalazi, ali ne uključuju ožičenje ili kabliranje za podatkovne mreže izvan posjeda;
- f. ulaganja u zelene krovove i opremu za zadržavanje i upotrebu kišnice.

(3) Prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi projekta energetske učinkovitosti, osim za zgrade iz stavka 2.a, pri čemu će prihvatljivi troškovi biti ukupni troškovi projekta energetske učinkovitosti, kao i troškovi ulaganja za različite dijelove opreme s popisa u stavku 2.a. ovog članka. .

(4) Potpora dodijeljena za projekt energetske učinkovitosti putem HAMAG-BICRO-a dodjeljuje se u obliku donacije, vlasničkog kapitala, jamstva ili zajma koji će je u najvećoj mogućoj mjeri proslijediti krajnjim Korisnicima koji su vlasnici zgrade ili najmoprimci, u obliku veće količine financiranja, nižih zahtjeva za dodatna jamstva, nižih jamstvenih premija ili nižih kamatnih stopa.

(5) Odobravaju se zajmovi ili jamstva prihvatljivim projektima energetske učinkovitosti. Nominalna vrijednost zajma ili iznos obuhvaćen jamstvom ne premašuje 25 milijuna EUR po

krajnjem korisniku i projektu, osim u slučaju kombiniranog ulaganja iz stavka 2.a ovog članka u kojem ne premašuje 30 milijuna EUR. Jamstvo ne premašuje 80 % iznosa temeljnog zajma.

(6) Vlasnici građevine financijskom posredniku otplaćuju iznos koji odgovara najmanje nominalnoj vrijednosti zajma.

(7) Potpora za energetsku učinkovitost potiče se dodatno ulaganje neovisnih privatnih ulagača od najmanje 30 % ukupnog financiranja dodijeljenog projektu energetske učinkovitosti. Ako potporu omogućuje fond za energetsku učinkovitost, poticanje privatnog ulaganja može se provoditi na razini fonda za energetsku učinkovitost i/ili na razini projekata energetske učinkovitosti radi postizanja ukupnog iznosa od najmanje 30 % ukupnog financiranja dodijeljenog projektu energetske učinkovitosti.

(8) Republika Hrvatska, kao država članica može osnovati fondove za energetsku učinkovitost i/ili može uporabiti financijske posrednike pri pružanju potpore za energetsku učinkovitost. Tada moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a. upravitelji financijskih posrednika biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju, u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Posebno, nema diskriminacije na temelju njihova mesta poslovnog nastana ili registracije u određenoj državi članici. Od financijskih posrednika može se zahtijevati ispunjavanje prethodno utvrđenih kriterija koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja;
- b. neovisni privatni ulagači biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom, usmjerena ka uspostavljanju odgovarajućih dogovora o podjeli rizika i nagrade, pri čemu se, za sva ulaganja osim jamstava, prednost daje asimetričnoj podjeli dobiti pred zaštitom od gubitaka. Ako privatni ulagači nisu izabrani u tom natječaju, pravednu stopu povrata privatnim ulagačima utvrđuje neovisni stručnjak izabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju;
- c. u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih ulagača prvi gubitak koji snosi javni ulagač ograničava se na 25 % njegova ukupnog ulaganja;
- d. u slučaju jamstava, jamstvena stopa ograničava se na 80 %, a ukupni gubitci koje snosi država članica na 25 % temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Besplatno se mogu pružiti samo jamstva kojima se pokrivaju očekivani gubitci temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Ako je jamstvom obuhvaćeno pokriće neočekivanih gubitaka, financijski posrednik za dio jamstva koji pokriva neočekivane gubitke plaća jamstvenu premiju u skladu s tržišnim uvjetima;
- e. ulagačima je dopušteno da budu zastupljeni u upravljačkim tijelima financijskom posredniku, poput nadzornog odbora ili savjetodavne skupštine;
- f. financijski posrednik osniva se u skladu s primjenjivim zakonodavstvom, a država članica osigurava postupak dubinske analize kako bi se utvrdilo da će se primijeniti

tržišno razumna strategija ulaganja za potrebe provedbe mjere potpore za energetsku učinkovitost.

(9) Financijskim posrednicima upravlja se na tržišnoj osnovi i njima se osigurava donošenje odluka o financiranju usmjerenih na stjecanje dobiti. Smatra se da je prethodni uvjet ispunjen ako finacijski posrednik, ispunjava sljedeće uvjete:

- a. imaju zakonsku ili ugovornu obvezu djelovati s pažnjom profesionalnog upravitelja u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;
- b. njihova naknada u skladu je s tržišnom praksom. Taj uvjet smatra se ispunjenim ako je upravitelj izabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem konkurentnom natječaju, na temelju objektivnih kriterija povezanih s iskustvom, stručnošću i operativnim i finacijskim sposobnostima;
- c. primaju naknadu koja je povezana s rezultatima ili sudjeluje u rizicima ulaganja su-ulaganjem vlastitih sredstava kako bi se osiguralo da se njihovi interesi trajno poklapaju s interesima javnog ulagača;
- d. utvrđuju strategiju, kriterije i predloženi vremenski raspored ulaganja u projekte energetske učinkovitosti, pri čemu uspostavljaju finacijsku održivost ex ante i očekivani učinak na energetsku učinkovitost;
- e. postoji jasna i ostvariva izlazna strategija za fond za energetsku učinkovitost ili za javne fondove koji su uloženi u fond za energetsku učinkovitost, čime se tržištu omogućuje financiranje projekata energetske učinkovitosti kada je tržište na to spremno.

(10) Potpore se na temelju ovog članka ne dodjeljuju za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene i koje su na snazi.

(11) Potpore se na temelju ovog članka mogu dodijeliti za ulaganja koja se provode radi usklađivanja s normama Unije koje su donesene, ali još nisu na snazi. Ako su relevantne norme Unije minimalne norme u pogledu energetskih svojstava, potpore se moraju dodijeliti prije nego što norme postanu obvezne za predmetnog poduzetnika. U tom slučaju država članica mora osigurati da korisnici dostave detaljan plan i vremenski raspored obnove iz kojeg je vidljivo da je obnova za koju je dodijeljena potpora dostaftna barem za osiguravanje usklađenosti s minimalnim normama u pogledu energetskih svojstava. Ako se relevantne norme Unije razlikuju od minimalnih normi u pogledu energetskih svojstava, ulaganje se mora provesti i dovršiti najmanje 18 mjeseci prije nego što norma Unije stupa na snagu.

(12) Potpore se mogu dodijeliti i za poboljšanje energetske učinkovitosti opreme za grijanje ili hlađenje unutar zgrade.

(13) Potpore za ugradnju energetske opreme na fosilna goriva, uključujući prirodni plin, na temelju ovog članka ne izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

(14) Država članica može provedbu mjere potpore ustupiti određenom zaduženom subjektu.

Članak 37.

Potpore za ulaganje u promicanje energije iz obnovljivih izvora, obnovljivog vodika i visokoučinkovite kogeneracije

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva i jamstvo

(1) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za ulaganja u promicanje energije iz obnovljivih izvora energije, vodika iz obnovljivih izvora i visokoučinkovite kogeneracije, uz iznimku električne energije proizvedene iz vodika iz obnovljivih izvora MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(1.a) Potpore za ulaganje u projekte skladištenja električne energije na temelju ovog članka izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora samo u mjeri u kojoj se dodjeljuju za kombinirane projekte obnovljivih izvora energije i skladištenja (iza brojila), ako su oba elementa komponente jedinstvenog ulaganja ili ako je skladištenje povezano s postojećim postrojenjem za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Komponenta skladištenja godišnje apsorbira najmanje 75 % svoje energije iz izravno povezane opreme za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Sve komponente ulaganja (proizvodnja i skladištenje) smatraju se jedinstvenim integriranim projektom za provjeru usklađenosti s pravovima utvrđenima u članku 4. ovog Programa. Ista se pravila primjenjuju na skladištenje topline izravno povezano s postrojenjem za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

(2) Potpore za ulaganja u proizvodnju i skladištenje biogoriva, tekućih biogoriva, bioplina (uključujući biometan) i goriva iz biomase dodjeljuju se samo ako su potpomognuta goriva u skladu s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz Direktive (EU) 2018/2001 i njezinih provedbenih ili delegiranih akata i ako se proizvode od sirovina navedenih u Prilogu IX. Toj direktivi. Komponenta skladištenja godišnje dobiva najmanje 75 % svojeg sadržaja goriva iz izravno povezanih postrojenja za proizvodnju biogoriva, tekućih biogoriva, bioplina (uključujući biometan) i goriva iz biomase. Sve komponente ulaganja (proizvodnja i skladištenje) smatraju se jedinstvenim integriranim projektom za provjeru usklađenosti s pravovima utvrđenima u članku 4. ovog Programa.

(3) Potpore za ulaganje u proizvodnju vodika izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora samo za postrojenja koja proizvode isključivo vodik iz obnovljivih izvora. Za projekte vodika iz obnovljivih izvora koji se sastoje od elektrolizatora i jedne ili više jedinica za proizvodnju obnovljive energije iza jedne točke spajanja na mrežu, kapacitet elektrolizatora ne premašuje kombinirani kapacitet jedinica za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Potpore za ulaganje mogu obuhvaćati namjensku infrastrukturu za prijenos ili distribuciju vodika iz obnovljivih izvora, kao i skladišne objekte za vodik iz obnovljivih izvora.

(4) Potpore za ulaganje u visokoučinkovite kogeneracijske jedinice izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora samo u mjeri u kojoj osiguravaju ukupnu uštedu primarne energije u usporedbi s odvojenom proizvodnjom toplinske i električne energije kako je predviđeno Direktivom 2012/27/EU ili bilo kojim naknadnim zakonodavstvom koje u cijelosti ili djelomično zamjenjuje ovaj akt. Potpore za ulaganje u projekte skladištenja električne energije i toplinske energije izravno povezane s visokoučinkovitom kogeneracijom na temelju obnovljivih izvora izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora pod uvjetima utvrđenima u stavku 1.a. ovog članka.

(4.a) Potpore za ulaganje u visokoučinkovitu kogeneraciju izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora samo ako nisu namijenjene kogeneracijskim postrojenjima na fosilna goriva, uz iznimku prirodnog plina ako je osigurana usklađenosć s klimatskim ciljevima za 2030. i 2050 u skladu s odjeljkom 4.30. Priloga 1. Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2021/2139.

(5) Potpore za ulaganja dodjeljuju se u odnosu na novougrađene ili obnovljene kapacitete. Iznos potpore ne ovisi o outputu..

(6) Prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi ulaganja..

(7) Intenzitet potpore ne smije prelaziti:

- a. 45% prihvatljivih troškova za ulaganja u proizvodnju obnovljivih izvora energije, uključujući dizalice topline u skladu s Prilogom VII. Direktivi 2018/2001, obnovljivi vodik i visokoučinkovitu kogeneraciju na temelju obnovljivih izvora energije;
- b. 30% prihvatljivih troškova za sva ostala ulaganja obuhvaćena ovim člankom.

(8) Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

(9) Intenzitet potpore može dosegnuti 100 % prihvatljivih troškova ako se potpora dodjeljuje u konkurentnom natječajnom postupku koji, uz uvjete utvrđene u članku 2. točki 38. Uredbe o skupnom izuzeću, ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a. dodjela potpore temelji se na jasnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima prihvatljivosti i odabira, utvrđenima ex ante i objavljenima najmanje šest tjedana prije isteka roka za podnošenje prijava, kako bi se omogućilo učinkovito tržišno natjecanje;
- b. tijekom provedbe programa, u slučaju natječajnog postupka u kojem svi ponuditelji primaju potporu, oblik navedenog postupka ispravlja se kako bi se u kasnijim natječajnim postupcima ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, na primjer smanjenjem proračuna ili obujma;
- c. isključuju se ex post prilagodbe ishoda natječajnog postupka (kao što su naknadni pregovori o rezultatima postupka ili određivanje omjera);

- d. najmanje 70 % ukupnih kriterija za odabir koji se upotrebljavaju za rangiranje ponuda i, u konačnici, za dodjelu potpore u konkurentnom natječajnom postupku utvrđuju se kao potpore po jedinici energetskog kapaciteta iz obnovljivih izvora ili visokoučinkovite kogeneracije.

POGLAVLJE V.

POTPORE ZA NAKNADU ŠTETE PROUZROČENE ODREĐENIM PRIRODNIM KATASTROFAMA

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva i jamstvo

Članak 38.

(1) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za naknadu štete uzrokovane potresima, snježnim lavinama, odronima tla, poplavama, tornadima, uraganima, erupcijama vulkana i šumskim požarima prirodnog uzroka MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(2) Potpore se dodjeljuju uz sljedeće uvjete:

- a. nadležna tijela javne uprave Republike Hrvatske formalno su priznala prirodu događaja kao prirodnu katastrofu; i
- b. postoji izravna uzročna veza između štete uzrokovane prirodnom katastrofom i štete koju je pretrpio poduzetnik.

(3) Programi potpora koji se odnose na određenu prirodnu katastrofu uvode se u roku od tri godine nakon nastanka događaja. HAMAG-BICRO će državnu potporu koja se odnosi na određenu prirodnu katastrofu dodijeliti u roku od četiri godine od nastanka događaja.

(4) Prihvatljivi troškovi su šteta nastala kao izravna posljedica prirodne katastrofe, prema procjeni neovisnog stručnjaka kojeg je priznalo nadležno nacionalno tijelo uprave ili osiguravajuće društvo. Navedena šteta može obuhvaćati materijalnu štetu na imovini (npr. zgrade, oprema, strojevi, zalihe) i gubitak prihoda zbog potpune ili djelomične obustave djelatnosti u razdoblju koje ne premašuje šest mjeseci od nastanka katastrofe. Izračun materijalne štete temelji se na troškovima popravka ili ekonomskoj vrijednosti pogodjene imovine prije katastrofe (npr. knjigovodstvena vrijednost). Gubitak prihoda izračunava se na temelju finansijskih pokazatelja poduzetnika (dubit prije kamata i poreza (EBIT), amortizacije i troškova radne snage, isključivo povezano s poslovnom jedinicom pogodjenom prirodnom katastrofom) usporedbom finansijskih podataka za razdoblje od 6 mjeseci nakon nastanka nepogode s prosjekom od tri godine izabrane tijekom petogodišnjeg razdoblja koje prethodi

nastupu nepogode (isključujući dvije godine u kojima su ostvareni najbolji i najgori finansijski rezultati) i izračunati za isto šestomjesečno razdoblje godine. Šteta se izračunava na razini pojedinačnog korisnika.

(5) Potpore i ostala plaćanja primljena radi naknade štete, uključujući plaćanja na temelju polica osiguranja, ne smiju premašiti 100 % prihvatljivih troškova.

Članak 39.

Bonovi za povezivanje

(1) Potpore u obliku programa bonova za povezivanje radi lakšeg rada na daljinu, obrazovanja putem interneta i pružanja usluge ospozobljavanja, kao i za MSP-ove, spojive su s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Uvodnim odredbama ovog Programa.

(2) Program bonova ne smije trajati dulje od 3 godine. Valjanost bonova za krajnje korisnike ne smije biti dulja od dvije godine.

(3) Prihvatljive su sljedeće kategorije bonova:

- a. bonovi dostupni potrošačima i MSP-ovima za pretplatu na novu uslugu širokopojasnog pristupa internetu ili nadogradnju trenutačne pretplate na uslugu kojom se osiguravaju brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps u vrijeme vršnog opterećenja, pod uvjetom da su svi pružatelji električnih komunikacijskih usluga koji osiguravaju brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps u vrijeme vršnog opterećenja prihvatljivi u okviru programa. Bonovi se ne dodjeljuju za promjenu pružatelja koji pružaju brzine jednake onima koje su već dostupne u okviru postojeće pretplate ili za nadogradnje postojeće pretplate za brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps u uvjetima u vrijeme vršnog opterećenja;
- b. bonovi dostupni MSP-ovima za pretplatu na novu uslugu širokopojasnog pristupa internetu ili nadogradnju trenutačne pretplate na uslugu kojom se osiguravaju brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps u vrijeme vršnog opterećenja, pod uvjetom da su svi pružatelji električnih komunikacijskih usluga koji osiguravaju brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps u vrijeme vršnog opterećenja prihvatljivi u okviru programa. Bonovi se ne dodjeljuju za promjenu pružatelja koji pružaju brzine jednake onima koje su već dostupne u okviru postojeće pretplate ili za nadogradnje postojeće pretplate za brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps u uvjetima u vrijeme vršnog opterećenja.

(4) Bonovima se pokriva do 50 % prihvatljivih troškova. Prihvatljivi troškovi su mjeseca naknada, standardni troškovi postavljanja i terminalna oprema potrebna kako bi se krajnji korisnici koristili širokopojasnim uslugama brzinama navedenima u stavku 3. ovog članka. Troškovi za unutarnje ožičenje i određeno ograničeno uvođenje u objekte u privatnom

vlasništvu krajnjeg korisnika ili u javne objekte u neposrednoj blizini objekta u privatnom vlasništvu krajnjeg korisnika isto su tako prihvatljivi u mjeri u kojoj su potrebni za pružanje usluge ili kao pomoć za pružanje usluge. Bonovi se isplaćuju izravno krajnjim korisnicima ili izravno pružatelju usluga kojeg su odabrali krajnji korisnici.

(5) Bonovi se ne dodjeljuju za područja na kojima ne postoji mreža koja pruža prihvatljive usluge navedene u stavku 3. ovog članka. Države članice moraju provesti javno savjetovanje objavljinjem glavnih značajki programa i popisa ciljnih geografskih područja na javno dostupnim internetskim stranicama na regionalnoj i nacionalnoj razini. U okviru javnog savjetovanja zainteresirane strane pozivaju se da iznesu primjedbe na nacrt mjere i dostave obrazložene informacije o svojim postojećim mrežama koje mogu pouzdano osigurati brzinu navedenu u stavku 3.

Javno savjetovanje traje najmanje 30 dana.

(6) Bonovi su tehnološki neutralni. Programima se osigurava jednak postupanje prema svim mogućim pružateljima usluga, a krajnjim korisnicima nudi najširi mogući izbor pružatelja bez obzira na tehnologije koje se upotrebljavaju. U tu svrhu država članica uspostavlja internetski registar svih prihvatljivih pružatelja usluga ili primjenjuje jednakovrijednu alternativnu metodu kako bi osigurala otvorenost, transparentnost i nediskriminirajuću narav državne intervencije. Krajnjim korisnicima omogućava se pristup tim informacijama o svim poduzetnicima koji mogu pružati prihvatljive usluge. Svi poduzetnici koji mogu pružati prihvatljive usluge imaju pravo na zahtjev biti uključeni u internetski registar ili nu bilo koju alternativnu lokaciju koju odabere država članica.

(7) Kako bi se narušavanje tržišta svelo na najmanju moguću mjeru, države članice provode procjenu tržišta utvrđivanjem prihvatljivih pružatelja prisutnih na tom području i prikupljanjem informacija za izračun njihova tržišnog udjela, uspostavljanja prihvatljivih usluga i njihovih cijena. Potpora se dodjeljuje samo ako je procjenom tržišta utvrđeno da je program osmišljen dovoljno široko kako ne bi neopravdano koristio ograničenom broju pružatelja i kako ne bi doveo do jačanja (lokalne) tržišne snage određenih pružatelja.

(8) Da bi bio prihvatljiv, pružatelj širokopojasnih usluga koji je vertikalno integriran i ima maloprodajni tržišni udio veći od 25 % mora na odgovarajućem tržištu veleprodajnog pristupa ponuditi proizvode za veleprodajni pristup na temelju kojih će svaki tražitelj pristupa moći pružati prihvatljive usluge brzinom utvrđenom u stavku 3. ovog članka pod otvorenim, transparentnim i nediskriminacijskim uvjetima.

Cijena veleprodajnog pristupa određuje se na temelju jedne od sljedećih referentnih vrijednosti i načela određivanja cijena:

- a. prosječne objavljene veleprodajne cijene koje prevladavaju na drugim usporedivim područjima države članice sa snažnijim tržišnim natjecanjem;
- b. regulirane cijene koje je nacionalno regulatorno tijelo već utvrdilo ili odobrilo za predmetna tržišta i usluge;

- c. troškovna usmjerenost ili metodologija utvrđena u skladu sa sektorskim regulatornim okvirom.

Ne dovodeći u pitanje nadležnosti nacionalnog regulatornog tijela na temelju regulatornog okvira, s nacionalnim regulatornim tijelom mora se savjetovati o proizvodima za veleprodajni pristup, o uvjetima pristupa, uključujući o cijenama, i o sporovima koji se odnose na primjenu ovog članka.

POGLAVLJE VI.

POTPORE ZA LOKALNU INFRASTRUKTURU

Članak 40.

Investicijske potpore za lokalnu infrastrukturu

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva i jamstvo

- (1) HAMAG-BICRO dodjeljuje investicijske potpore za izgradnju ili unapređenje lokalne infrastrukture koja se odnosi na infrastrukturu koja na lokalnoj razini doprinosi poboljšanju poslovnog i potrošačkog okruženja i modernizaciji i razvitu industrijske baze MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.
- (2) Ovaj članak se ne odnosi na potpore infrastrukturi koja je pokrivena ostalim dijelovima ovog Programa, osim dijelom koji se odnosi na regionalne potpore. Ovaj članak se ne primjenjuje na infrastrukturu zračnih luka ili infrastrukturu luka.
- (3) Infrastruktura mora se učiniti dostupnom zainteresiranim korisnicima na temelju otvorenog, transparentnog i ne-diskriminirajućeg postupka. Cijena koja se naplaćuje za korištenje ili prodaju infrastrukture odgovarat će tržišnim cijenama.
- (4) Bilo kakva koncesija ili drugi instrument trećim osobama kojima se povjerava upravljanje infrastrukturom dodijelit će se temeljem otvorenog, transparentnog i ne-diskriminirajućeg postupka, uz pridržavanje pravila javne nabave.
- (5) Prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.
- (6) Iznos potpore neće premašiti razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit odbit će se od prihvatljivih ex-ante troškova, na temelju razumnih projekcija, ili temeljem mehanizma povrata (claw-back mechanism).
- (7) Namjenska infrastruktura nije izuzeta ovim člankom.

POGLAVLJE VII.

POTPORE ZA USAVRŠAVANJE

Članak 41.

Instrument dodjele potpore: bespovratna sredstva

(1) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore za usavršavanje MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(2) Potpore za usavršavanje spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku.

(3) Potpore se ne dodjeljuju za usavršavanje koje poduzetnici provode radi osiguravanja sukladnosti s obveznim nacionalnim normama o usavršavanju.

(4) Prihvatljivi troškovi su sljedeći:

- a. troškovi predavača, za sate tijekom kojih su predavači sudjelovali u usavršavanju;
- b. troškovi poslovanja povezani s predavačima i polaznicima koji su izravno povezani s projektom usavršavanja, primjerice putni troškovi, troškovi materijala i potrošne robe izravno povezanih s projektom, amortizacija alata i opreme ako se upotrebljavaju isključivo za projekt usavršavanja;
- c. troškovi savjetodavnih usluga povezanih s projektom usavršavanja;
- d. troškovi osoblja polaznika usavršavanja i opći neizravni troškovi (administrativni troškovi, najam, režijski troškovi) za sate koje polaznici usavršavanja provedu u usavršavanju.

(5) Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova. Može se povećati do maksimalnog intenziteta potpore od 70 % prihvatljivih troškova, kako slijedi:

- a. za 10 postotnih bodova ako se usavršavanje provodi za radnike s invaliditetom ili radnike u nepovoljnem položaju;
- b. za 10 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje srednjem poduzeću i za 20 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje malom poduzeću.

(6) Ako se potpore dodjeljuju u sektoru pomorskog prometa, intenzitet potpore može se povećati do 100 % prihvatljivih troškova, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a. polaznici usavršavanja nisu aktivni članovi posade, već pomoćni članovi posade; i
- b. usavršavanje se odvija na brodovima koji su upisani u registre Unije.

POGLAVLJE VIII.

POTPORE ZA RADNIKE U NEPOVOLJNOM POLOŽAJU I RADNIKE S INVALIDITETOM

Članak 42.

Potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnem položaju u obliku subvencija za plaće

- (1) Program potpora za zapošljavanje radnika u nepovoljnem položaju dodjeljuju se ako su ispunjeni uvjeti u utvrđeni u ovom članku i uvjeti u Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Prihvatljivi troškovi su troškovi plaća u razdoblju od najviše 12 mjeseci nakon zaposlenja radnika u nepovoljnem položaju. Ako je dotični radnik u izrazito nepovoljnem položaju, prihvatljivi troškovi su troškovi plaća u razdoblju od najviše 24 mjeseca nakon zapošljavanja.
- (3) Ako zapošljavanje ne predstavlja neto povećanje broja zaposlenika u dotičnom poduzetniku u odnosu na prosjek za proteklih dvanaest mjeseci, radno mjesto/radna mjesta ispražnjena su zbog dobrovoljnog odlaska, invalidnosti, umirovljenja zbog dobi, dobrovoljnog smanjenja radnog vremena ili zakonskog odlaska zbog povrede radne obveze, a ne kao posljedica viška radne snage.
- (4) Osim u slučaju zakonskog otkaza zbog povrede radne obveze, radnici u nepovoljnem položaju imaju pravo na neprekidno zaposlenje u najkraćem razdoblju propisanom dotičnim nacionalnim zakonodavstvom ili kolektivnim ugovorom kojim se uređuju ugovori o radu.
- (5) Ako je razdoblje zaposlenja kraće od 12 mjeseci ili 24 mjeseca u slučaju radnika u izrazito nepovoljnem položaju, potpore se razmjerno smanjuju u skladu s tim.
- (6) Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

Članak 43.

Potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za plaće

- (1) Potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom dodjeljuju se ako su ispunjeni uvjeti u utvrđeni u ovom članku i uvjeti u Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Prihvatljivi troškovi su troškovi plaća u razdoblju tijekom kojeg je zaposlen radnik s invaliditetom.
- (3) Ako zapošljavanje ne predstavlja neto povećanje broja zaposlenika u dotičnom poduzetniku u odnosu na prosjek za proteklih dvanaest mjeseci, radno mjesto/radna mjesta ispražnjena su zbog dobrovoljnog odlaska, invalidnosti, umirovljenja zbog dobi, dobrovoljnog smanjenja radnog vremena ili zakonskog odlaska zbog povrede radne obveze, a ne kao posljedica viška radne snage.
- (4) Osim u slučaju zakonskog otkaza zbog povrede radne obveze, radnici s invaliditetom imaju pravo na neprekidno zaposlenje u najkraćem razdoblju propisanom dotičnim nacionalnim

zakonodavstvom ili kolektivnim ugovorima koji su pravno obvezujući za poduzetnika i kojima se uređuju ugovori o radu.

(5) Intenzitet potpore ne premašuje 75 % prihvatljivih troškova.

Članak 44.

Potpore za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom

(1) Potpore za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom dodjeljuju se ako su ispunjeni uvjeti u utvrđeni u ovom članku i uvjeti u Uvodnim odredbama ovog Programa.

(2) Prihvatljivi troškovi su sljedeći:

- a. troškovi prilagodbe poslovnih prostorija;
- b. troškovi zapošljavanja osoblja isključivo za vrijeme provedeno u pružanju pomoći radnicima s invaliditetom i u obučavanju tog osoblja za pružanje pomoći radnicima s invaliditetom;
- c. troškovi prilagodbe ili nabave opreme, odnosno nabave i provjere računalnih programa koje upotrebljavaju radnici s invaliditetom, uključujući prilagođenu ili pomoćnu tehnološku opremu, koji su dodatni u odnosu na one koje bi korisnik snosio da zapošljava radnike bez invaliditeta;
- d. troškovi izravno povezani s prijevozom radnika s invaliditetom na radno mjesto i u odnosu na s radom povezane djelatnosti;
- e. troškovi plaća za sate koje je radnik s invaliditetom proveo na oporavku;
- f. ako korisnik pruža zaštićeno zaposlenje, troškovi izgradnje, ugradnje ili modernizacije proizvodnih jedinica dotičnog poduzetnika te svi troškovi administracije i prijevoza, pod uvjetom da su ti troškovi izravna posljedica zapošljavanja radnika s invaliditetom.

(3) Intenzitet potpore ne premašuje 100 % prihvatljivih troškova

Članak 45.

Potpore za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnem položaju

(1) Potpore za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnem položaju dodjeljuju se ako su ispunjeni uvjeti u utvrđeni u ovom članku i uvjeti u Uvodnim odredbama ovog Programa.

(2) Prihvatljivi troškovi su troškovi:

- a. zapošljavanja osoblja isključivo za vrijeme provedeno u pružanju pomoći radnicima u nepovoljnem položaju tijekom razdoblja od najviše 12 mjeseci nakon zapošljavanja radnika u nepovoljnem položaju ili tijekom razdoblja od 24 mjeseca nakon zapošljavanja u izrazito nepovoljnem položaju;
- b. obučavanja tog osoblja za pružanje pomoći radnicima u nepovoljnem položaju.

(3) Pružena pomoć sastoji se od mjera za poticanje autonomnosti radnika u nepovoljnem položaju i njegove prilagodbe na radno okruženje, i to pružanjem pomoći radniku oko socijalnih i administrativnih postupaka, omogućivanjem komunikacije s poslodavcem i upravljanjem sukobima.

(4) Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

POGLAVLJE IX.

IX. a DRŽAVNA POTPORA SADRŽANA U IZDANIM JAMSTVIMA

Članak 46.

(a) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore sadržane u izdanim jamstvima MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.

(b) Jamstva se mogu izdavati u okviru jamstvenog potencijala HAMAG - BICRO-a. Na godišnjoj razini se osigurava iznos za isplatu jamstava u slučaju aktivacije izdanih jamstava.

(c) Vrste jamstva

(1) U cilju poticanja razvoja malog gospodarstva, HAMAG - BICRO izdaje jamstva koja sadrže državne potpore navedene u ovom Programu za posebna područja financiranja za kredite koje su poduzetnicima odobrili kreditori, u okviru Programa HAMAG-BICRO-a.

(2) U smislu ovog Programa, smatra se da potpora sadržana u jamstvu je dodijeljena u trenutku kad se jamstvo izdaje, a ne u trenutku kad se poziva za plaćanje jamstva ili u trenutku kad se izvršava isplata jamstva.

(3) HAMAG-BICRO može poduzetniku izdati jamstvo koje sadrži državnu potporu iz ovog Programa, pri čemu iznos potpore u takvom jamstvu odgovara razlici između:

a) minimalne razine premije za rizik, koja iznosi:

- 0,4% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „vrlo visoka sposobnost plaćanja“ ili višom ocjenom
- 0,55% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „visoka sposobnost plaćanja“
- 0,8% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „dovoljna sposobnost plaćanja“
- 2% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „sposobnost plaćanja osjetljiva na nepovoljne okolnosti“
- 3,8% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „sposobnost plaćanja vjerojatno će biti umanjena u nepovoljnim okolnostima“, a sve sukladno niže navedeno
- 6,3 % za poduzetnike ocijenjene ocjenom „Sposobnost plaćanja vjerojatno će biti umanjena u nepovoljnim okolnostima“, a sve sukladno niže navedenom

i

b) stvarno zaračunate godišnje premije koju određuje Uprava HAMAG-BICRO-a posebnom odlukom/internim aktom za pojedinu kategoriju poduzetnika, bez potrebnog prethodnog mišljenja Ministarstva financija, pod uvjetom da ista ne može biti viša od:

- 6,3 % za poduzetnike ocijenjene ocjenom „Sposobnost plaćanja vjerojatno će biti umanjena u nepovoljnim okolnostima“,
- 3,8% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „sposobnost plaćanja vjerojatno će biti umanjena u nepovoljnim okolnostima“
- 2% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „sposobnost plaćanja osjetljiva na nepovoljne okolnosti“
- 0,8% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „dovoljna sposobnost plaćanja“
- 0,55% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „visoka sposobnost plaćanja“
- 0,4% za poduzetnike ocijenjene ocjenom „vrlo visoka sposobnost plaćanja“ ili višom ocjenom.

Kreditna kvaliteta	Standard&Poor's	Fitch	Moody's	Godišnja premija sigurne luke
Najviša kvaliteta	AAA	AAA	Aaa	0,4 %
Vrlo visoka sposobnost plaćanja	AA+	AA+	Aa1	0,4 %
	AA	AA	Aa2	
	AA-	AA-	Aa3	
Visoka sposobnost plaćanja	A+	A+	A1	0,55 %
	A	A	A2	
	A-	A-	A3	
Dovoljna sposobnost plaćanja	BBB+	BBB+	Baa1	0,8 %
	BBB	BBB	Baa2	
	BBB-	BBB-	Baa3	
Sposobnost plaćanja osjetljiva na nepovoljne okolnosti	BB+	BB+	Ba1	2 %
	BB	BB	Ba2	
	BB-	BB-	Ba3	

Sposobnost plaćanja vjerojatno će biti umanjena u nepovoljnim okolnostima	B+	B+	B1	3,8 %
	B	B	B2	
	B-	B-	B3	
Sposobnost plaćanja ovisna je o kontinuiranim povoljnim okolnostima	CCC +	CCC +	Caa 1	Ne može se ponuditi godišnja premija sigurne luke.
	CCC	CCC	Caa 2	
	CCC -	CCC -	Caa 3	
	CC	CC		
	C			
U stečaju ili blizu stečaja	SD	DDD	Ca	Ne može se ponuditi godišnja premija sigurne luke.
	D	DD	C	
		D		

(4) Poduzetnici s ocjenama nižim od ocjena navedenih u tablici iz stavka (3) su isključeni od mogućnosti dobivanja jamstava.

(5) Za poduzetnike početnike koji nemaju kreditnu povijest godišnja naknada (premija) ne može biti viša od 3,8%.

(6) Ocjenu poduzetnika određuje kreditor sukladno svom sustavu rangiranja.

(7) Ako jamstvo traje dulje od godine dana, godišnji manjkovi diskontiraju se koristeći važeću referentnu stopu u trenutku izdavanja jamstva.

(8) Ukupan iznos državne potpore za poduzetnika kojem je odobreno jamstvo koje sadrži državnu potporu, za razdoblje dulje od godine dana, računa se primjenom formule:

$$DP_0 = \sum_{n=1}^N \frac{DP_n}{(1+p)^n}$$

koja se dobiva kao:

$$DP_0 = \frac{DP_1}{(1+p)^1} + \frac{DP_2}{(1+p)^2} + \frac{DP_3}{(1+p)^3} + \dots + \frac{DP_N}{(1+p)^N}$$

gdje je :

DP_0 = državna potpora u nultom razdoblju (prilikom izdavanja)

$DP_{1,2..}$ = godišnji iznosi potpore, tj. iznos potpore po godini

$N(n)$ = broj godina

p = referentna (diskontna) stopa u trenutku izdavanja jamstva

IX. b DRŽAVNA POTPORA SADRŽANA U ZAJMOVIMA

Članak 47.

Način kreditiranja, vrsta kamatne stope

- (1) HAMAG-BICRO dodjeljuje potpore sadržajne u zajmovima MSP-ima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbi sadržanih u ovom dijelu Programa.
- (2) Kredite, odnosno plasmane, HAMAG-BICRO odobrava izravno uz poticajnu kamatnu stopu - uz efektivnu kamatnu stopu nižu od referentne kamatne stope (u tekstu: poticajna kamatna stopa).
- (3) Pravila HAMAG-BICRO-a o određivanju referentnih i diskontnih stopa određena su sukladno važećim pravilima Europske komisije, odnosno Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14,19.01.2008.) sa svim naknadnim izmjenama i dopunama.
- (4) Sukladno internim aktima HAMAG-BICRO-a, HAMAG-BICRO za svoje plasmane ugovara fiksne kamatne stope.

Članak 48.

Svrha poticajnih kamatnih stopa

Poticajne kamatne stope po HAMAG-BICRO-ovim plasmanima utvrđuju se sa ciljem razvoja hrvatskog gospodarstva, odnosno:

- a. poticanja nedovoljno razvijenih područja, odnosno područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti utvrđena posebnim propisima;
- b. poticanja razvoja određenih djelatnosti (poglavito prerađivačke djelatnosti) ili određenih gospodarskih područja;
- c. poticanja razvoja malih i srednjih poduzetnika;
- d. poticanja razvoja poduzetnika koji su dokazali uspješnost i kvalitetu u poslovanju uspješnom prodajom na domaćem i/ili inozemnom tržištu;
- e. poticanje ulaganja u istraživanje i razvoj, poglavito ulaganja u inovacije;

- f. poticanje ulaganja kojima se zaštićuje okoliš, štedi energija te potiču ulaganja u obnovljive izvore energije;
- g. poticanja projekata koji se sufinanciranju iz fondova Europske unije.

Članak 49.

Odobravanje poticajne kamatne stope

- (1) Poticajne kamatne stope utvrđene po HAMAG-BICRO-ovim programima kreditiranja predstavljaju državnu potporu, odnosno državnu potporu čini razlika između referentne kamatne stope izračunate za pojedinog poduzetnika i efektivne kamatne stope u visini manjoj od referentne kamatne stope.
- (2) Referentna kamatna stopa za pojedinog korisnika temelji se na uvećanju osnovne stope za maržu koja se utvrđuje ovisno o kreditnom rangu korisnika kredita i ponuđenim instrumentima osiguranja.
- (3) Prilikom utvrđivanja visine poticajne kamatne stope po svim programima kreditiranja mogu se kombinirati i zbrajati različite državne potpore dopuštene za određenu ciljnu skupinu i namјenu, a sve u skladu s važećim propisima o državnim potporama, pritom vodeći računa da pojedini poduzetnik nije već za iste prihvatljive troškove primio državnu potporu, kada bi se u takvom slučaju zbrojem već dodijeljenih državnih potpora premašio najviši dopušteni intenzitet potpore utvrđen važećim propisima o državnim potporama (zabrana kumulacije).
- (4) Izračun državne potpore obavlja se u skladu s važećim propisima o državnim potporama. Ista se utvrđuje svođenjem na sadašnju vrijednost iznosa razlike između visine referentne kamatne stope za pojedinog poduzetnika i odobrene efektivne kamatne stope, a sukladno važećoj diskontnoj stopi.
- (5) Iznimno se mogu odobravati i poticajne kamatne stope koje će u konačnici rezultirati i potporama veće vrijednosti nego je to prethodno navedeno, odnosno u većem postotku od prihvatljivih troškova, u slučajevima utvrđenim propisima o državnim potporama.

X. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 50.

Postupak dodjele potpore

- (1) Potpore se dodjeljuju putem ugovora o sufinanciranju projekta nakon provedenog javnog poziva. Potpora se dodjeljuje u skladu s odredbama ugovora koji obvezuje Korisnika na dostavu izvješća o provedenim aktivnostima i postignutim rezultatima u skladu s dostavljenim

planom aktivnosti koji se prilaže zahtjevu i planu prihvatljivih troškova financiranja. Korisnici moraju priložiti dokaze o uplati troškova koje su predmet sufinanciranja (kopije računa i bankovnih podataka).

(2) Program potpore dopušta dodjelu potpora na transparentan način, putem javnog poziva za prijave na temelju jednakih uvjeta za sve poduzetnike, neovisnih kriterija procjene i transparentan sustav praćenja i kontrole. Svaka prijava mora sadržavati detaljno objašnjenje projekta.

(3) Način provedbe postupka dodjele potpora kao i uvjeti za prijavljivanje projekata, kriteriji odobravanja i evaluacije projekata te način povrata dodijeljenih sredstava detaljnije su propisani priručnicima za pojedini program koji se nalaze na službenim web stranicama HAMAG-BICRO-a.

Članak 51.

Čuvanje podataka

(1) Stručne službe HAMAG-BICRO-a čuvaju detaljne zapise o svakoj pojedinačnoj potpori odobrenoj sukladno ovom Programu usklađenom s Uredbom o skupnom izuzeću.

(2) Takvi zapisi sadržavaju sve informacije i prateću dokumentaciju potrebne kako bi se odredilo jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni Programom, Pravilnikom, odnosno Uredbom o skupnom izuzeću, uključujući informacije o statusu svakog poduzetnika čije pravo na potporu ili na bonus ovisi o tome ima li status malog ili srednjeg poduzetnika, informacije o učinku poticaja potpore i informacije koje omogućavaju određivanje preciznog iznosa prihvatljivih troškova u svrhu primjene predmetne Uredbe.

(3) Zapisi o pojedinačnim potporama odobrenim sukladno ovom Pravilniku kao programu potpora čuvaju se 10 godina od datuma odobrenja posljednje pojedinačne potpore temeljem istog.

Članak 52.

Stupanje na snagu

(1) Ovaj Program, s obzirom na izmjene Uredbe 651/2014 - Uredbom Komisije (EU) 2023/1315 od 23. lipnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014, stupa na snagu danom donošenja od strane Uprave HAMAG-BICRO-a uz prethodno pribavljeno Mišljenje o usklađenosti Ministarstva finacija i suglasnosti Upravnog odbora HAMAG-BICRO-a i primjenjuje se zaključno do 31. prosinca 2026. godine, kao dan prestanka važenja Uredbe o skupnom izuzeću, a valjanje će mu se automatski prodljiti do nekog novootvrđenog dana prestanka Uredbe o skupnom izuzeću utvrđenog eventualnim naknadnim izmjenama i dopunama Uredbe o skupnom izuzeću.

(2) Na kraju razdoblja važenja Uredbe o skupnom izuzeću ovaj Program kao program dodjele potpora koji se izuzima na temelju predmetne Uredbe o skupnom izuzeću ostaje izuzet tijekom prijelaznog razdoblja od šest mjeseci.

(3) Ovaj Program potpora objavljuje se na službenim stranicama HAMAG-BICRO-a
www.hamagbicro.hr

ČLANICA UPRAVE
Marijana Orešnik

PREDsjEDNIK UPRAVE
Vjeran Urbanec